

fuzinar

Poštne plačane pri pošti
62390 Ravne na Koroškem

Leto XXIX

Ravne na Koroškem, maj 1992

Št. 5

V PRIČAKOVANJU PONOVRNEGA RAZVOJA

Poslovni sistem Železarne Ravne je v krizi zaradi vplivov okolja in tudi notranjih slabosti sistema. Negativne poslovne trende lahko zaustavimo s temeljito preobrazbo vodenja podjetja, ki mora temeljiti na modelu tržne podjetniške filozofije.

Pri strateško tržni naravnosti upravljanja in razvoja, ki se opredeljuje na osnovi različnih analiz (kupcev, konkurence, panoge, okolja, doseženih rezultatov, ...), se v našem primeru pojavi problem strateške izbire.

Večino analiz smo opravili skupaj s tujimi afirmiranimi partnerji, vendar dokončne globalne strategije nismo izdelali zaradi bistvenih sprememb v okolju, v odnosu do panoge, izgube večjega dela trga, gospodarske recesije doma in v Evropi, spremembe lastništva itd.

Sledila je širša akcija reševanja metalurgije s poddržavljenjem, kjer se za drugo fazo predvideva postopno lastninjenje. Osnova za uspešno nadaljnje poslovanje in lastninjenje je bila finančna sanacija podjetij. Na Ravnah smo izdelali vsaj tri različice sanacijskih programov, skupno s Slovenskimi železarnami pa smo pripravili dva programa. Uresničevanje prvega sanacijskega programa se je zaustavilo v času prve spremembe v vladi, ob zamenjavi podpredsednika vlade in finančnega ministra, drugi sanacijski program pa smo odgovornim tudi že predložili skupaj z analizo pomembnosti metalurgije z narodnogospodarskega vidika.

Zaradi nerešene finančne sanacije se razvojna politika Železarne Ravne lahko izvaja le po posameznih segmentih v omejenem obsegu.

Pomembni dolgoročni projekti na posameznih segmentih so trenutno:

IZ VSEBINE

■ Naše delo v marcu ■ Nagrade in priznanja občine Ravne za leto 1991 ■ Zaradi "Informacij" je obveščenost le nekoliko boljša ■ Za proizvodnjo ostane premalo časa ■ Jeklami gre bolje ■ Ustanovili bomo mešano podjetje ■ Kako varčevati z energijo ■ Oskrba z energijo ■ Čim več zaslužiti zunaj železarne ■ Kositer ■ Med vizijo in resničnostjo ■ "100 tisoč čakajočih" ■ Sistem odmere letnega dopusta v Železarni Ravne ■ Ur ejava ravenški park ■ Kultura ■ Rekreativna in šport ■ Faktorji za izračun plače po PKP ■ Kadrovska gibanja ■ Beseda urednice ■ Vinko Glavica

izdelava informacijskega sistema, priprava na ustanavljanje mešanih podjetij (deformacijska tehnika SERAVNE, specialne zlitine, vključno z njihovo predelavo), iskanje sovlagateljev v posamezne programe (Noži, toplotna obdelava), zniževanje proizvodnih stroškov z uvajanjem manjših sprememb v tehnologijo in opremo, postopni proces organizacijskega prilagajanja, reševanje presežnih delavcev, izdelava programov za širitev obsega končnih izdelkov (kovane armature, avtomobilski deli za REVOZ in TAM, orodja za briketiranje rude itd.). Nadaljnje dopolnitve in izboljšave morajo temeljiti na usklajenem sodelovanju komercialistov - tržnikov, raziskovalcev in razvojnikov.

Ne glede na vse navedene probleme, s katerimi smo se in se še srečujemo, ocenjujem, da bo izhod iz krize mogoč v usklajeni dejavnosti lastnika, upnikov in delavcev Železarne Ravne.

V prihodnje bomo morali na Ravnah bolj kot doslej izrabljati sinergijo med osnovnima dejavnostma - metalurgijo in strojništvom. Težili bomo k večji finalizaciji proizvodnje, začeli uvajati evropski model trženja, ustrezne normative in standarde (ISO 9000), uvajali nove in opuščali stare neperspektivne programe.

Vsekakor pa je porok razvoja jasna opredelitev lastnine. Na tej osnovi bodo tudi vse nadaljnje odločitve na vseh področjih poslovnega sistema nedvoumne.

Jože Studenčnik, dipl. inž.

NAŠE DELO V MARCU

V marcu smo dosegli 74,5 odstotka predvidenega plana skupne proizvodnje, kar v kumulativno znaša 64,8 odstotka. Za 7093,2 tone prodanih izdelkov smo iztržili 678,2 milijona SLT, kar je v povprečju 95,62 SLT/kg. Od tega smo na domačem trgu prodali 3445,5 tone v vrednosti 321 milijonov SLT, v nekdanje republike SFRJ smo prodali 440,5 tone v vrednosti 36,1 milijona SLT, izvozili pa 3207,2 tone v vrednosti 321,1 milijona SLT oz. 3,8 milijona dolarjev.

PROBLEMATIKA PROIZVODNJE

V Jeklarni so v marcu izdelali 10051,98 tone elektro jekla in 98,83 tone EPŽ jekla. Od tega so v jeklarni 1 izdelali 2998,73 tone, kar je 115,3 odstotka načrtovane proizvodnje, v jeklarni 2 pa 7053,25 tone, kar pa je le 94 odstotkov načrtovane proizvodnje. Da bi tudi v jeklarni 2 dosegli načrtovano mesečno proizvodnjo, bi morali tudi med tednom pričeti z delom že popoldne. Zaloga se je v marcu povečala za 25,4 tone, ker so skladiščili gredice s kosmiči, za katere se dogovarjajo o prevajanju ali o prodaji v aprilu. Poraba elektrod in električne energije se je glede na mesec februar povečala. V jeklarni 1 je vzrok uporaba elektrod iz Šibenika (42 odstotni delež), ki so slabe kvalitete, v jeklarni 2 pa povečanje števila zalaganj, povprečno 4 košare, in zalaganje celih osov in železniških vagonov, kar pa pomeni

prihranek pri porabi acetilena in kisika za razrez.

Marca so v Valjarni izvaljali 5747 ton profilov. Ta količina je posledica povečanja naročil in solidne dobave vložka iz Jeklarne in Kovačnice. Odpremili so 5271 ton izdelkov in s tem prekoračili tako vrednostni kot tonazni mesečni načrt. V okviru načrta pa so zaključili tudi prvi kvartal 1992.

V Kovačnici so imeli tudi v marcu precej težav. Šarže, ki jih dobivajo iz Jeklarne, imajo še vedno korenike. V avtomatsko kovačnico so prispele štiri kompletne šarže formata V-11 z vzdolžnimi razpokami (CK45, EC100). Prispelo je tudi 14 šarž z analinim odstopanjem. Zaradi previsoke vsebnosti vodika so morali 11 šarž kontrolirano ohlajati. Težave, ki nastanejo zaradi šarž, ki jih dobijo v Kovačnico v sobotah in nedeljah in ki analinno odstopajo, morajo reševati v Kovačnici, namesto da bi te probleme reševal povzročitelj. Težave zaradi slabe kvalitete se odražajo v povečani specifični porabi energije za ogrevanje in žarjenje (ponovno so uvedli H2 žarjenje). Skupno so skovali 1553 ton izdelkov (14 % gredic, 1 % krčlinih odkovkov, 17 % fazonskih odkovkov, 68 % paličastih odkovkov). Kvalitetni asortiment izdelkov je bil nekoliko višji, kar se odraža tudi v realizaciji. Stanje naročil je še vedno zaskrbljujoče.

V Jeklovleku so v marcu, kljub nekaterim težavam z dobavo vložka dosegli zadovoljive rezultate. Pri programu

luščenega in brušenega jekla so načrtovano proizvodnjo dosegli, na segmentu vlečenja palic in žice pa je primanjkovalo vložka.

V Strojih je dosežena proizvodnja zaradi izpada 11 ton odkovkov za Anhovo in grelnih plošč za Kranj nižja od načrtovane. Najaktualnejši problem je zasedenost kapacitet v strojogradnji oz. montaži.

V Vmetarni so načrt dosegli, precej težav pa jim povzročajo stara oprema.

V Nožih so dosegli tako vrednostni kot tonazni načrt, plan prodaje pa so presegli. V marcu so v imeli Nožih naslednje zastoje: okvara strojev: brušenje - 255 ur, groba mehanska obdelava 207 ur; pomanjkanje dela - 1220 ur na brusilnih strojih in strojih za grobo mehansko obdelavo. Še vedno jim primanjkuje naročil za brizorno orodje.

PROBLEMATIKA PRODAJE

Valjarna je v marcu količinsko realizacijo preseгла za 47, vrednostno pa za 46 odstotkov. Zaradi pomanjkanja jekla prihaja do zamikov dobavnih terminov. Pri "yu" izvozu pričakujejo določena naročila iz podjetja Sever Subotica.

Kovačnica je količinsko realizacijo na domačem trgu preseгла za 4 odstotke, vrednostno pa za 65 odstotkov, načrt vrednostne realizacije za "YU" tržišče pa je dosegla samo 15 odstotno. V drugem in tretjem kvartalu pričakujejo

naročila iz podjetij Javor Bitola, P.P. Trstenik in ILR Železniki. Predvidoma bodo vsa naročila skompenzirana v protivrednosti za ferolegure.

Tudi Jeklovlek je v marcu presegl načrtovano realizacijo za domači trg, medtem ko je realizacija, dosežena na "YU" trgu, nekoliko pod načrtovano. Namočnejši kupec v Jeklovleku je trenutno P. Partizan iz Užic (ventilska jekla). Kljub pomanjkanju vložka je Jeklovlek v marcu dosegel zadovoljive rezultate.

Tudi Orodjarna je v marcu preseгла načrtovano realizacijo. Dosežena realizacija je v veliki meri rezultat prodaje iz zaloge in zaključene proizvodnje večjih orodij, ki je bila načrtovana že za februar.

Načrtovana mesečna realizacija Pnevmatičnih strojev za slovensko tržišče je bila dosežena 76,6 odstotno, vrednostna realizacija pa je bila zaradi dobrega nivoja cen za 57,2 odstotka presežena. Zaradi še vedno nestabilnih razmer na jugu nekdanje Jugoslavije se optimistične napovedi o realizaciji na tem trgu niso uresničile.

Vzmetarna v marcu ni dosegla načrtovane realizacije, ima pa nekaj odprtih opcij za v bodoče.

Stroji so v marcu presegl načrtovano realizacijo na domačem trgu. Dobri rezultati pa niso plod dobre proizvodnje, temveč posledica odpreme večje količine proizvodov iz zaloge špedicije.

Jeklovleku je v marcu izpolnila 76,4 odstotka vrednostnega oz. 79,8 odstotka količinskega načrta realizacije. Kar 56 odstotkov realizacije predstavlja izvoz (brez "yu" izvoza). Naročil še vedno primanjkuje, zaradi neizpolnjevanja dobavnih rokov in neustrezne kvalitete pa so izgubili precej naročil za izvoz.

UVOZ

V marcu smo uvozili za okoli 2,5 milijonov USD repromaterialov in rezervnih delov. Z garancijo, ki jo je pridobil Translog preko svoje poslovne banke, je bil rešen problem dnevnega zagotavljanja tolaških sredstev za carine in dajatve. Seveda pa se pojavljajo tudi drugi večji upniki, kot npr. Železniško gospodarstvo, ki prav tako zahtevajo ažurno plačevanje svojih uslug.

Jasna Planinšek

ODSTOTKI DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE

	SKUPNA PROIZVODNJA		ODPREMA		FAKTURIRANA REALIZACIJA		IZVOZ		IZVOZ		DOMAČI TRG	
	TON	TON	TON	TON	SLT	SLT	\$	SLT	SLT	SLT	SLT	
	marec	zbir	marec	zbir	marec	zbir	marec	zbir	marec	zbir	marec	zbir
JEKLARNA	80,8	68,3	46,0	24,7	65,4	33,4	-	-	-	-	-	-
VALJARNA	82,7	69,1	87,6	76,5	109,7	89,5	63,9	55,6	88,8	69,1	147,8	123,9
KOVAČNICA	37,2	43,1	33,1	40,8	58,0	56,4	22,8	25,6	32,3	31,0	148,8	131,5
JEKLOVLEK	82,1	76,1	91,5	78,3	112,7	92,9	91,4	77,2	122,9	91,8	121,5	123,7
SK. METALURGIJA	78,4	66,9	72,6	63,3	95,0	78,9	68,4	58,3	94,6	71,7	142,3	124,3
JEKLOLIVARNA	70,1	67,6	93,8	80,2	86,3	82,3	83,5	78,6	117,5	97,4	64,3	78,6
TSD	45,2	109,0	42,5	104,5	64,5	91,9	54,0	91,2	75,8	112,2	58,6	60,2
ORODJARNA	111,5	114,7	94,6	109,9	120,4	96,6	52,1	34,4	72,7	42,8	175,5	171,2
PNEVMATSKI STROJI	36,6	27,7	36,0	37,4	84,6	57,6	44,1	46,1	61,6	58,4	187,2	129,2
VZMETARNA	58,6	59,5	48,8	51,7	61,6	58,9	85,9	111,8	121,0	128,1	52,3	47,7
SK. PREDELAVA	55,9	75,9	48,5	70,8	77,1	81,6	54,5	83,2	76,4	101,8	100,8	85,0
STROJI IN DELI	38,5	42,0	51,5	43,2	80,6	62,2	51,0	35,8	73,7	48,0	223,3	199,9
SKUPAJ 2R	74,5	64,8	71,6	63,8	90,5	79,4	63,0	58,3	88,3	72,7	127,0	117,3
INDUSTRIJSKI NOŽI	45,5	76,9	96,9	83,9	115,5	94,4	86,5	79,2	124,8	97,7	175,4	140,1

NAGRADE IN PRIZNANJA OBČINE RAVNE ZA LETO 1992

NAGRADE SO PREJELI

-Pihalni orkester železarjev Ravne ob 90-letnici obstoja

Leta 1902 ga je ustanovila skupina delavcev tedanje Thurnove jeklarne na Ravnah. Po drugi svetovni vojni ga je prevzel Jožko Herman, ki je z ustanovitvijo glasbene šole na Ravnah tudi poskrbel, da je orkestrovo delo dobilo dobro strokovno podlago. Kmalu so ravnski godbeniki vstopili v vrh slovenske pihalne glasbe in v njem ostali tudi potem, ko jih je leta 1979 prevzel prof. Alojz Lopovnik.

Svojo kakovost je dokazoval na številnih republiških in mednarodnih tekmovanjih. Na svetovnih prvenstvih v Kerkradeju je osvojil tri zlate medalje: leta 1978 z Jožkom Hermanom in leta 1989 dve - v koncertnem igranju in korakanju, kar je najvišji dosežek med slovenskimi pihalnimi orkestri.

Za svoje dragoceno delo je prejel številna priznanja, kot dirigent Alojz Lipovnik tudi najvišje državno priznanje v ljubiteljski kulturi.

-Skupina častnikov in podčastnikov TO - Primož Šavc, Drago Horjak, Zdravko Moličnik, Maksimiljan Gorenšek in Jakob Jelen

Do ustanovitve območnega štaba TO v Slovenj Gradcu maja 1991 je v materialnem in operativno - taktičnem smislu pripravljala oboroženi odpor. Je avtorica načrtov, po katerih so potekale mobilizacija enot TO in bojne akcije na večini stražnic v občini Ravne. Zelo uspešna je bila pri obveščanju. Pripomogla je, da se je lanska junijska vojna na Koroškem tako uspešno končala.

- Ivanka Pečnik s Tolstega vrha 64, Ravne

S svojim neposrednim odnosom do ljudi, predvsem pa z zglednim odnosom do dela je prirasla k srcu mnogim krajanom Čečovja, kjer čisti javne površine.

Njeno vsakodnevno spopadanje s smetmi je primer "malih opravil

malega človeka". Za njim se skriva redno odhajanje na delo ob treh zjutraj, ne glede na vremenske razmere, in temeljito čiščenje.

Njeno opravljanje javnega dela je tako vzorno, da je lahko postavljeno ob bok prispevkom, ki so sicer bolj vidno zaznamovali napredek občine.

PRIZNANJE SO PREJELI

Enota TO poročnika Milana Ošepa

Zaradi groženj JLA je bila v jeseni leta 1990 osnovana za posebne naloge. Vse je opravila uspešno, zrelo in zgledno

Beno Kotnik-Lubas iz Podkrajja 22, Ravne

Kmetuje na vzorno urejeni in visoko produktivni kmetiji. Ima rekordno proizvodnjo mleka na Koroškem (okoli 100 tisoč l letno).

Dolgih 30 let je sooblikoval kmetijsko politiko v občini in kot nekdanji podpredsednik Zadrudne zveze Slovenije tudi v širšem slovenskem prostoru. Izredno pošteno in odkrito si je prizadeval za čim lepši jutri vsakega kmeta.

Bil je tudi kreativen sodelavec v KS Kotlje.

Franc Serec s Preškega vrha 13/c, Ravne

27 let je opravljal naloge pooblaščenih uradnih oseb v organih za notranje zadeve.

Zaradi angažiranosti na področju varnostne problematike in velikih organizacijskih sposobnosti je imel več vodstvenih funkcij. Nazadnje je bil komandir Policijske postaje Ravne. Kljub težkemu zdravstvenemu stanju je med agresijo na Slovenijo uspešno vodil enote PP Ravne.

Pri svojem delu je izkazoval visoko zavest, odgovornost in posebno preudarnost. Veliko pozornost je namenjal vzgoji mladih kadrov.

(Vir: utemeljitve občinske komisije za priznanja)

SINDIKATI

ZARADI "INFORMACIJ" JE OBVEŠČENOST LE NEKOLIKO BOLJŠA

Svobodni sindikat v železarni že drugo leto občasno izdaja t.i. Informacije sindikata kovinske in elektroindustrije. Do aprila se je nabralo kar nekaj številčk tega glasila, če ga lahko pogojno tako imenujemo, zato smo Janka Dežmana, sekretarja svobodnega sindikata v železarni, naprosili, da za Informativni fužinar predstavi njegovo vlogo. Predvsem nas je zanimalo, kakšne načrte imajo z glasilom v prihodnje.

"Organiziranega informiranja v takšni, glasilu podobni obliki prejšnja leta v sindikatu v

železarni ni bilo. Avgusta lani pa smo ugotovili, da je eden od pogojev, da v sindikatu naredimo premik, tudi organiziranje pisnega obveščanja, kajti: kar ni zapisano, tega ni.

Prvotni namen je bil, da bi izdajali le strogo interne informacije za sindikalne zaupnike, kasneje pa se je pokazalo, da je to premalo. Povečali smo naklado, ki se giblje od 300 do 2000 izvodov, odvisno od vsebine, ki jo Informacije prinašajo. Zanje nimamo posebne uredniške politike, princip je le ta, da je v njih objavljeno najpomembnejše iz naše dejavnosti.

Čeprav nimamo ambicij, da bi

informirali ljudi o tem, kar mora biti predmet informiranja glasila vodstva, pa so naše informacije kombinacija uradne objave stališč in sklepov sindikalne organizacije, ter drugih obvestil, za katera ocenimo, da so pomembna tako za članstvo kot posredno za vse delavce. Tak način je zaenkrat nujen, ker uradne informacije vodstva večkrat kasnijo. Ne more pa biti ne naš interes ne interes vodstva, da delavci zapravljajo čas z iskanjem informacij.

Pri izdajanju Informacij nimamo kakšnih točno določenih rokov izdajanja. Gre za sprotno informiranje po potrebi. Sproti se prilagajamo

možnostim, ki jih imamo, te pa so majhne. Dejansko skrbim za Informacije sam. Ne razmišljamo, da bi zanje koga posebej zadožili, saj ta trenutek ne vemo, v kakšni obliki se bo sindikat v prihodnje razvijal in kakšne potrebe bodo. Pred nami pa je vse več zahtevnih nalog, ki si jih sindikat nalaga v bistveno spremenjenih družbenih razmerah.

Po mnenju bolj zainteresiranih zaupnikov ugotavljamo, da smo z lastnim pisnim informiranjem v Svobodnem sindikatu kolikoroliko uspešni, in da je zaradi Informacij obveščena le nekoliko boljša, tudi zato, ker zaupniška mreža nekaterih informacij ne more vedno pravočasno in celovito prenesti."

Helena Merkač

PO DOBRO OPRAVLJENEM DELU

... smo rekli, naj bo še fotografija:

■ za spomin na to, kako so v Strojih v štirih mesecih uspešno sestavili valjarski liniji izjemnih dimenzij za italijanskega kupca Danielija

■ za zahvalo vsem, ki so sodelovali pri poslu (izreka jo vodja projekta iz STO dipl. inž. Darko Jevšnikar)

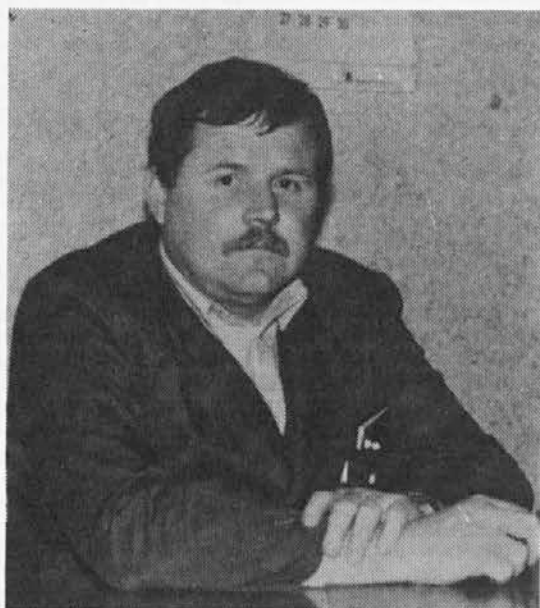
■ za nagrado, ki jo z objavo za dobro opravljeno delo lahko prispeva Informativni fužinar.

Takšnih fotografij si želimo še več!

H. Merkač

OPERATIVNO PLANIRANJE

Za proizvodnjo ostane premalo časa

Drago Žužel

Kako splanirati delo, da bi ujeli rok?

S tem vprašanjem se v železarni vse več ukvarjamo, saj se tudi vse bolj zavedamo pomena izpolnjenega roka.

Ni namreč nepomembno, koliko časa namenimo posameznim fazam dela. Zdaj ga, kot ugotavljajo, gre veliko preveč za pripravo dokumentacije, premalo pa ga potem preostane drugim fazam, predvsem proizvodnji.

Noži so pri reševanju tega

problema gotovo korak pred drugimi v železarni, zato smo vodjo njihove priprave dela dipl. inž. Draga Žužla naprosili, da nekoliko podrobneje predstavi novosti, ki jih uvajajo in s katerimi naj bi med drugim dosegli, da bi lahko naročilo čimprej predali v proizvodnjo - novo v enem dnevu (zdaj traja ta faza v najboljšem primeru en teden), naročilo iz arhiva kupcev pa že v eni uri.

"Posebno se še ne moremo pohvaliti, saj dejansko pravega

planiranja oz. terminiranja še nimamo, res pa ga interzivno razvijamo. Pri tem nam je vzor firma nožev Klingenberg iz Remscheida, ki ima za to zelo dober sistem.

Do zdaj smo se v Nožih preizkušali že z več sistemi za planiranje. Dokaj smo razvili CAPPOS. GEORGA je bil izredno dober sistem in je v železarni tekkel kot nikjer drugje v Sloveniji. Žal je to ročni sistem kartotek, zato je preživel, vendar imamo cilj, da bi tudi naš novi računalniški sistem PPS naredili v podobni obliki. Sodelujemo z dipl. inž. Avgustom Krajncem, ki sicer skrbi za razvoj računalništva STO.

Radi bi združili grobo planiranje, prodajo in planiranje v samem obratu. Poudarek je na operativnem, ne na poslovnem planiranju. Računalniških programov imamo že kar nekaj in z njimi že precej delamo, problem pa je oprema. Ponudb zanj imamo dosti, in se moramo odločiti, katero izbrati. V cenah so namreč velike razlike.

Praktično imamo v Nožih kartoteko iz zabojev že na PC. Uporabljamo priločen program za planiranje NZM, ki v primerjavi z drugimi dopušča več svobode, če je npr. treba dati kateremu naročilu prednost. Naš cilj je, da bi vanj potem, ko bomo imeli novo opremo, direktno vnašali tudi tehnološke podatke. S tem bi dosegli, kar je CAPPOS že imel - delo bi namreč lahko lansirali po strojih. Seveda je vse to povezano s

povratnim informiranjem iz obrata. Te informacije so še zmeraj zelo slabe, predvsem nepravčasne. Prav tako za ta novi sistem pripravljamo nove tehnološke podatke oz. normative. V teku je program za izračun strojnih norm na osnovi režimov dela. S tem bo konec poprečnih normativov, ki ne dajo prave slike.

To so stvari, na katerih delamo, z namenom, da bi dobili kakovostno povratno informacijo, da bi lahko izdelek spremljali na njegovi poti, da bi lahko točno vedeli, kje je v kakšnem trenutku. Tako bi si mnogo časa prihranili z iskanjem izdelka - kadar je to treba.

Pomen sledenja izdelka je pri nas še toliko večji, ker imamo specifično proizvodnjo. Je tako razdrobljena, da mesečno obdelujemo od 300 do 400 delovnih nalogov, čeprav tonažno to ni veliko. Je ogromno papirjev, ki jim je treba slediti, predvsem zaradi roka. Ti so kratki in specifični tega časa je, da gre naročilo isti mesec, ko je šlo v obrat, že tudi iz obrata. Za primerjavo naj povem, da smo včasih pri proizvodnji od 50 do 60 ton imeli v medfazi po 300 ton, danes pa imamo pri proizvodnji od 35 do 40 ton medfazo le okoli 70 ton.

Z ureditvijo operativnega planiranja bomo v Nožih pridobili pri kakovosti, saj so prave in pravčasne informacije zelo pomembne za kakovost v širšem smislu."

Helena Merkač

JEKLARNI GRE BOLJE

Jeklarna je preživljala že precej težke čase. O njenem današnjem položaju smo se sredi aprila pogovarjali z direktorjem mag. dipl. inž. Alojzom Rozmanom. Povedal je:

"Razveseljivo je, da imamo znova več naročil. Toliko jih je, da bi jih lahko sproti izpolnili le, če bi peči obratovale več, kot so pozimi in še vso prvo polovico aprila. Za ta čas je značilno, da v dopoldanski izmeni ne dela nobena jeklarska peč, ob delavnikih popoldne obratuje le stara topilnica, stara in nova topilnica pa obratujeta le čez teden ponoči in ob koncu tedna po sistemu 16 + 8. Da bi naredili dovolj jekla, bi morala tudi peč UHP obratovati še v popoldanski izmeni. Zaradi pomanjkanja starega železa pred veliko nočjo to ni bilo mogoče."

"Zakaj primanjkuje surovin? Mar vagoni iz Češke niso dovolj zapolnili vrzeli v dobavah starega železa?"

"Iz Češke smo dobili 80 železniških vagonov, kar je okoli 1800 ton starega železa. To ni količina, ki bi nam za dolgo pregnala skrb, kako zagotoviti surovine za proizvodnjo v Jeklarni. Pošilljko 40 vagonov na naši pripravi vložka razrežemo v tednu dni. Sicer pa imamo s starim železom težave zaradi

nelikvidnosti podjetja. Le kakih 15 % ga dobimo doma, vse drugo uvažamo. Na Zahodu pomagajo jeklamam pri takih nakupih banke, mi pa zaradi zadolženosti nismo deležni bančne pomoči."

"Razmere se vendarle nekoliko izboljšujejo?"

"Da. Rezultati letošnjega prvega četrtletja so boljši od lanskega."

"Bremenijo vas velike količine izmečka. Zakaj nastaja?"

"Težave so pri vakuumu. Vedeti moramo, da vakuum v jeklarni 2 obratuje od leta 1983, v jeklarni 1 pa od leta 1984. Zaradi visokih temperatur in svojčas neprekinjenega obratovanja sta napravi že precej zdelani. Vakuum je mogoče doseči, če se robova pokrova in ponovca dobro prilegata, če je tesnilo neoporečno in če so tudi parametri pare pravilni."

Zaradi visokih temperatur pri taljenju se rob pokrova ali ponovce ukrivi; če žlindra udari čez rob, se poškoduje tesnilo. Poškodbe tesnila skušamo preprečevati s povečano tehnološko disciplino, robove pa smo uravnavali nekaj časa s struženjem, nato smo zamenjali prirobnico ponovce. Pokazalo se je, da tesnjenje še vedno ni dobro, ker je pokrov preveč ukrivljen. Vzdrževalci so pripravili

že nov pokrov za zamenjavo na vakuumu v jeklarni 2. Namestili ga bomo, ko si bomo lahko privoščili, da bo peč UHP nekaj časa mirovala. Pred tem moramo s pospešeno proizvodnjo narediti zalogo gredic za Valjarno."

"V prejšnjih letih ste se z Valjarno dogovarjali za istočasne letne remonte v jeklarni in na težki progii."

"Letos bodo imeli valjarji letni remont šele avgusta, mi pa z obnovo vakuumu ne moremo tako dolgo čakati. Razen tega v jeklarni 2 ne bo veliko popravil, delali bomo le na žerjavih, peč UHP pa je nova in dobro dela."

"Kako je zdaj z odpraševalno napravo?"

"Potem ko smo v vse štiri dimnike namestili dušilce in tudi motorje ventilatorjev zaščitili proti hrupu, Flaektova odpraševalna naprava dela, ne da bi povzročala hrup. Od 7. aprila 1992 se iz Jeklarne 2 torej ne kadi več."

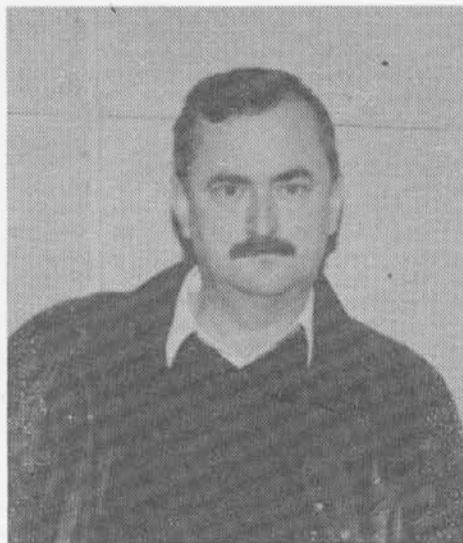
"Vendar peč UHP povzroča močan hrup, ki je nadležen za delavce v bližini in za stanovalce ob tovarni."

"Peč še vedno poskusno obratuje. Čeprav po proizvodni plati z njo nimamo težav, vemo, da projekt še ni končan, saj manjka še protihrupna komora. Vzrok, da še ni zgrajena, je v pomanjkanju sredstev."

"Kako se danes kaže prihodnost ravske jeklarne?"

"Čeprav se situacija nekako umirja, glede prihodnosti še vedno ne moremo biti povsem gotovi, kajti v krizi je svetovno jeklarstvo. Znana avstrijska firma Böhler je npr. pred leti opravila sanacijo svoje proizvodnje, pa danes dela ravno tako s polovično zmogljivostjo kakor mi."

Mi smo imeli v začetku lanskega leta še 410 zaposlenih, danes nas je le še 260. Pred nekaj leti smo s štirimi velikimi pečmi proizvedli do 240000 ton jekla na leto, zdaj smo z dvema pečema na trendu 150 000 ton. To je za nas ob

Mag. Alojz Rozman

primernem asortimentu prag rentabilnosti."

"Slišati je očitke, da še vedno proizvajate betonsko železo. Kakšna je struktura vaše proizvodnje?"

"Po pogodbi s Kovinotehno izdelamo po 500 ton betonskega železa na mesec. Zanj uporabimo vložek slabše kakovosti, ki za zahtevnejše vrste jekel ni uporaben. Sicer je struktura naročil glede na zahtevnost ugodna."

"Kako proizvodnja v jeklarni 1, kjer so stari agregati, konkurira proizvodnji jekla v novi peči UHP v jeklarni 2?"

"Celo leto smo v jeklarni 1 delali na stari 10-tonski peči, ki omogoča 15-tonske šarže. Sredi aprila pa smo znova dali v pogon 25-tonsko peč, ki pa smo jo predelali tako, da ima enako zmogljivost kot 10-tonska. Ker ima močnejši transformator, je režim dela podoben kot pri UHP, ker pa ima boljši mehanizem in ugodnejši položaj kot 10-tonska - stoji sredi hale, med vakuumom in vivališčem, pričakujemo celo ugodnejše rezultate kot pri 10-tonski peči. Seveda bo o rezultatih mogoče kaj več reči šele po nekaj tednih obratovanja peči."

Za zdaj torej kaže, da je bolje, če starih peči v jeklarni ne podirajo. Tudi z obnovo se da marsikaj doseči. Upajmo, da bo v prihodnje za vse peči - za nove in stare - dovolj dela. Saj je tu kruh za mnoge.

USTANOVILI BOMO MEŠANO PODJETJE

"Čeprav se je obseg dela letos februarja povečal za 30 %, je položaj ravske Metalgije še vedno kritičen. Lahko se zgodi, da po dobrem februarju in marcu proizvodni načrt za april ne bo izpolnjen. Vzrok za to je v pomanjkanju obratnega kapitala, v zadnjem času pa tudi vojna v Bosni in neurejene razmere v Srbiji. Od tega trga smo odvisni neposredno in posredno, saj slovenska trgovina še vedno močno računa na območje bivše Jugoslavije."

Da bi rešili našo proizvodnjo, se z našimi kupci ponovno dogovarjamo o spoštovanju plačilnih pogojev, v katerih sta določena deleža kompenzacij in gotovinskega plačevanja, z večjimi naročniki pa se skušamo dogovarjati za financiranje naročene proizvodnje."

Izhod iz kritičnega položaja vidimo le v sanaciji bank in celotnega slovenskega gospodarstva, vendar je ta po zamenjavi vlade še bolj oddaljena in naša prihodnost še bolj negotova kot prej."

Za nekatere obrate Metalgije se kažejo možnosti sovlaganja iz tujine. Za proizvodnjo specialne jeklarne in finalizacije nikljevih zlitin se zanimajo trije interesi iz Zahodne Evrope in Amerike. Če se bomo sporazumeli z najugodnejšim sogovornikom, bomo rešili specialno jeklarno in EPŽ ter pridobili še precej delovnih mest v fini mehanski predelavi. Dogovarjanje bo končano še prad poletjem."

Dipl. inž. Stanko Petovar, direktor Metalgije

Kako varčevati z energijo

Energetika je med tistimi obrati Železarne Ravne, ki že v tozgodovinskih časih niso bili ozko omejeni s fabriškim plotom. Njena dejavnost sega v kraj, med ljudi. Kakor oskrbuje porabnike v železarni z različnimi energenti, skrbi tudi za toplotno ogrevanje Raven. Zaradi visokih cen in pomanjkanja energije je v njenem interesu, da bi bila raba kar najbolj racionalna.

Energetiki so pripravili vzgojno - izobraževalni program, po katerem učence osnovnih in srednjih šol ter odrasle seznanjajo, zakaj in kako je mogoče varčevati z energijo in s tem hkrati skrbeti za varstvo okolja.

Kakor je povedal predavatelj, višji energetik Robert Jamšek, poteka program v štirih delih.

V prvem delu dobijo učenci osnovna znanja o energiji in o možnostih varčevanja z njo v domačem okolju.

V drugem delu slušatelji spoznajo program varčevanja z energijo v železarni (ukrepi za varčevanje s centralnim ogrevanjem, sanitarno toplo vodo, s hladilno vodo, paro, komprimiranim zrakom, acetilenom, z ogrevnimi in žarilnimi pečmi).

V tretjem delu je poudarek na tem, kako lahko vsak varčuje z energijo doma - kako ravnati s centralnim ogrevanjem, sanitarno toplo vodo in z gospodinjskimi aparati ter z razsvetljavo in še s kruhom.

V četrtem delu dijaki zaključnih razredov spoznajo delovanje toplotne črpalke, možnosti izrabe sončne energije in delovanje jedrske elektrarne Krško.

Program izobraževanja za varčevanje z energijo poteka že več let, prilagojen je za različne stopnje in oblike izobraževanja - za program naravoslovnih dni na osnovnih šolah, za posebne priložnosti, kot so akcije v zvezi z varstvom okolja, in podobno.

Strojnokovinarska šola Ravne je program o varčevanju z energijo vključila v svoj redni šolski program kot izbirno vsebino v okviru predmeta energetika z energetskimi napravami, ki ga poučuje strokovni učitelj Božo Erat. O namenu, poteku in uspehu tovrstnega izobraževanja je povedal:

"Naša šola sodeluje z energetiki že vrsto let. Letos smo po dogovoru ravnatelja šole in direktorja Energetike organizirali ciklus predavanj, ki je trajal od 17. februarja do 3. aprila. Predaval je

Robert Jamšek, in to vsem razredom vseh usmeritev, ki jih imamo na šoli. Prihodnje leto bomo imeli predavanja o varčevanju z energijo za učence prvih letnikov.

Tematika teh predavanj za učence ni povsem nova, so pa predavanja zanje zanimiva, ker so močno povezana s prakso in iz nje tudi izhajajo. S predavateljem veliko debatirajo, pripravljajo seminarske naloge o varčevanju z električno in toplotno energijo v povezavi z varstvom okolja na Koroškem oziroma vsak v svojem kraju.

Ciklus predavanj smo na šoli zaokrožili z razstavo o varčevanju z energijo. Skrbno urejena in vsebinsko bogata je bila pomembno dopolnilo predavanjem in prispevek k osveščanju učencev in drugih, ki so jo imeli priložnost videti. Da bi ta možnost ne bila le kratkotrajna, bomo z gradivom te razstave, dopolnjenim še z drugimi eksponati, na šoli opremili vzorčno učilnico za pouk energetike in varčevanja z energijo."

Učenci zaključnih razredov poklicne in tehniške usmeritve si bodo v maju ogledali energetske naprave v železarni in s tem bo dogovor o sodelovanju med obratom Energetika in Strojno kovinarsko šolo Ravne za letos izpolnjen.

Mojca Potočnik

USPELO REPUBLIŠKO POSVETOVANJE

V četrtek, 23. aprila, je bilo v hotelu Rimski vrelec v Kotljah posvetovanje o problematiki odpadnih olj, emulzij in oljnih gošč, ki nastajajo v industrijski proizvodnji in obrti. Organizirala ga je Komisija Slovenskih železarn za ekologijo, izvedla pa Železarna Ravne, oziroma delavci Službe za kemijo in Energetike. Sodelovala sta tudi Gospodarska zbornica Slovenije in Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora. Na posvetovanju sta ju predstavljala dipl. inž. Janja Leban, vodja Službe za tehnologijo pri GZS, in dipl. inž. Ivo Kresnik, svetovalec ministrstva. Posvetovanje so vodili inž.

Jožko Kert in dipl. inž. Franc Rus iz Železarne Ravne, prof. dr. Franc Vodopivec, direktor IMT iz Ljubljane, in dipl. inž. Tončka Božič iz Železarne Jesenice.

Prireditev, ki se je je udeležilo okoli 180 predstavnikov podjetij - proizvajalcev in uporabnikov industrijskih olj ter strokovnjakov, je potekala brez zapletov in na visoki strokovni ravni. Zvrstilo se je blizu 30 referatov in diskusij, iz katerih so si udeleženci izoblikovali podobo o tem, kako je danes v Sloveniji poskrbljeno za shranjevanje in predelavo oljnega odpada, ki je v preteklosti predstavljal veliko obremenitev

za okolje. Lep primer za to, kaj je mogoče za okolje narediti, je Železarna Ravne, kjer so strokovnjaki skonstruirali napravo za cepljenje odpadnih olj in emulzij - na posvetu so predstavili njeno delovanje s pomočjo lično izdelane makete - ter rešili reko Mežo pred hudim onesnaževanjem.

Na posvetovanju v Kotljah so sklenili, da bo v prihodnje skrbel za reševanje problematike oljnih odpadkov v Sloveniji strokovni

odbor, v katerem bodo predstavniki zakonodajalca, proizvajalcev in porabnikov industrijskih olj ter strokovnjaki. Le tako bo mogoče v slovenskem prostoru še vedno perečo problematiko enotno reševati. To bo tudi najpomembnejši dosežek posvetovanja, za dober vtis katerega sta ob vsem drugem poskrbela tudi vodstvo in osebje hotela Rimski vrelec.

Mojca Potočnik

OSKRBA Z ENERGIJO V MARCU 1992

Od primarnih energentov smo v marcu nabavili samo zemeljski plin, medtem ko smo propan-butan uporabili iz zaloge. Porabe mazuta pa ni bilo.

Proizvodnja in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti je bila v redu. Nekaj motenj je bilo na acetilenskem razvijalniku, vendar smo okvare sproti odpravljali, tako da ni bilo motenj pri oskrbi z acetilenom.

Poleg oskrbe porabnikov s primarnimi in sekundarnimi energenti smo zbrali v marcu še 59,7 m³ odpadne emulzije in iz nje pridobili 12,5 ton olja za kurjavo in zbrali še 4,3 tone drugih odpadnih olj. Za zagotovitev redne oskrbe porabnikov smo sproti odpravljali vse nastale okvare na energetskem omrežju in napravah, poleg tega pa opravili tudi planirane preventivne preglede.

V marcu smo pričeli z generalno obnovo in posodobitvijo četrte žarilne peči v žarilnici kovačnice s poudarkom na zmanjšanju porabe energije in varnega obratovanja peči.

Ferdinand Kotnik, ing.

Bojan Kranjc, iur.

ČIM VEČ ZASLUŽITI ZUNAJ ŽELEZARNE

Od 1. januarja letos je samostojno podjetje oz. delniška družba v okviru Železarne Ravne tudi Zaščita. Je naslednica splošnih služb, ki so svojčas združevale tudi sedem dejavnosti: stanovanjske zadeve, SLO, telefoniste, vložiče, gasilce, vratarje in komunalce.

Danes spadajo k Zaščiti požarna varnost, varovanje premoženja in komunalna dejavnost. Njen v.d. direktorja je Bojan Kranjc, iur. Za Fužinar predstavlja spremembe in nekaj najpomembnejših ciljev, ki so si jih za v prihodnje v posameznih dejavnostih zastavili.

Seveda pa posebej naglašata tudi osnovni cilj: podreti zdajšnje razmerje, ko si 95 % dohodka ustvarjajo znotraj železarne in le 5 % zunaj nje, in čim več zaslužiti zunaj.

V ta namen uvajajo eno izmed novih dejavnosti tehnično varovanje objektov. Nabavili bodo digitalni sprejemnik alarmov, ki bo postavljen v območju železarne, nanj pa bo možno priključiti neomejeno število objektov, kot so podjetja, trgovine, ustanove, zasebne hiše,

stanovanja. Sprejemal bo vse vrste alarmov. Nanje bo reagirala posebej usposobljena interventna skupina, ki bi potem po potrebi organizirala pomoč oz. reševanje.

Za gasilce je perspektiva še nedorečena. Kaže se možnost,

da bi jih občina oz. druga podjetja sofinancirala, in bi se organizirali kot zavod za požarno varnost. V tem primeru bi bila tudi železarna le eno izmed podjetij, ki bi za gasilstvo plačevalo ustrezen delež. O drugi možnosti razmišljajo širše v Sloveniji. Ustanovili naj bi regijske centre za požarno varnost. V Koroški regiji bi bil center prav na Ravnah

Na področju požarne varnosti, kjer je zaposlenih 18 ljudi, vodi pa jih **Beno Kotnik**, bodo spremembe nujne, saj ima gasilska enota železarne v Sloveniji sedaj izjemen status.

Za varovanje premoženja imajo zaposlenih 34 varnostnikov in vodjo **Rada Sentiča**. Njihovo število so lani pomembno zmanjšali, saj so ukinili varnostno službo po samskih domovih. Tudi na tem področju želijo v prihodnje ponuditi usluge, kot so spremstvo, varovanje osebnosti, prireditve, prevozov itd., navzven. Na to se že pripravljajo. Med drugim so tudi zaradi tega, najbolj pa seveda razmer, vojaško sive uniforme varnostnikov zamenjali s fabriško modrimi.

Z reorganizacijo je prišlo do sprememb tudi pri komunalni dejavnosti, kjer je zaposlenih 67 delavcev. Vodi jih **Rudi Lesjak**. Večino del opravljajo po pogodbah.

Čistijo vse poslovne prostore v železarni, razen v Valjarni, kjer to delo še opravljajo njihove čistilke, zunaj pa samski dom Ob Suhi. Načrtujejo, da bi

sčasoma tudi sami globinsko čistili talne obloge in okna, ki pa zahtevajo posebej usposobljene ljudi za delo v višini. Čeprav že zdaj precej uporabljajo ekološka čistila, bodo tej plati tudi v prihodnje posvečali vso pozornost.

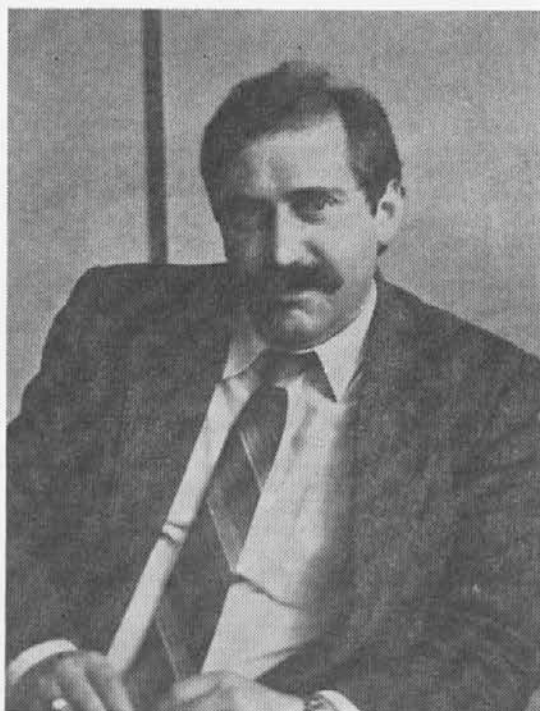
Pri zunanji komunalni dejavnosti, kot je urejanje zelenic, čiščenje cest npr., ni posebnih novosti, razen te, da bodo z novim traktorjem odslej namesto Storitve odvažali odpadne tekočine.

Bojan Kranjc ocenjuje, da bodo z dobro, zanesljivo ekipo, s katero se lahko pohvali, kos izzivom, ki jih prinaša novo podjetje. Največji izziv je seveda kakovostni prehod s fizičnega na tehnično varovanje, je pa še vrsta drugih, tudi čim bolj racionalno obnašanje na vseh področjih. Zato so zaposlene omejili na najmanjše možno število, pa tudi sicer varčujejo, kjer se le da. Tako npr. nabavljajo čistila le še v večjih količinah, kar je najceneje, vse sadike vzgajajo sami itd.

Prihodnja kadrovska politika v Zaščiti ne bo bistveno drugačna od sedanje, le pri tehničnem varovanju bodo dali močan poudarek iskanju strokovno usposobljenega kadra.

V Zaščiti menijo, da bodo sčasoma lahko z uspešnim delom potrdili pravilnost odločitve, da so postali samostojno podjetje.

Helena Merkač

KOSITER (CIN)

Kovina, ki je človeku začela dajati hitrost in nenavadno moč, sestoji iz bakra in nečesa, kar imenuje Homer kositer, Mojzes bedil, vedška Mahabharata trapu. Staro rimsko ime je stagnum. Germani in mi jo poznamo tudi kot cin. Naši južni sosedi so dobili zanj ime kalaj. Rusi: olovo. Zelo stara imena ima.

V periodnem sistemu, ki vse kemijsko nerazstavljive elemente smotno razvršča v osem skupin, je kositer sredi ogljika, silicija, germanija in svinca (na drugi strani). Najbolj podoben je svincu, temu zaviralcu sevanj, težaku, ki je mehke (3 HB) in taljiv (327°C) skoraj kot vosek. Cin pokaže 4 HB (mehko železo 45 HB) in 232°C (železo 1540°C). Po drugih fizikalnih lastnostih pa je svinec le nekaj posebnega, saj ima specifično težo 11,4 kg/dm³, električno prevodnost skoraj kot izolator (5 m/mm²), toplotno prevodnost revno (35 W/st, K), medtem ko je kositer s svojimi merami 7,3 kg/m³, 13 m/mm², 23/K, 67 W/st, K med kovinami pravi navadni povprečnež.

Velika teža ali hitrost (prevodnost) pa v življenju nista najvažnejši. Kako naj bi bil sicer kositer eden od staršev kovinske dobe človeštva? Pred 5500 leti so zmešali bakrovo in cinovo rudo - nekaj avantgardnega - ter ju obdelovali z gorečim ogljem. Na svet smo dobili bron, ki je edini od kovin lajšal ljudem delo celih 2000 let. - Zlato in srebro sta že takrat le krasila mogočnike. - Šele po tem času so izboljšali bron tako, da so zivali skupaj čisti kovini.

Lotili so se ulivati tudi svinčene brone v oblike lepih spomenikov. Še dandanes pravijo Angleži krajnevemu pomembnežu: cinov bog.

Ker je zelo mehke, ga moremo kovati v prav tenke ploščice in ker se lepo sveti, je bil pogost gost na pojedinah: sklade, žlice in podobno.

Sveti se med drugim zato, ker je zelo len za kemijsko spajanje. Ne bojo ga premamili - vodik ali dušik, še manj ogljik ali silicij -, ki sta mu kemijsko seveda brata. Ne ustraši se hladnih kemikalij, ne omajejo ga kakršne koli organske kisline. Ta lastnost je še posebej pomembna, ker ga stori uporabnega za živilske posode, konzerve. Sam res ni trden - toda jekleno ploščevino pomočimo v staljen kositer in bo toga ter obstojna. Od leta 1828 na Arktiki konzerve vsebujejo še danes ravno tako užitno hrano kot takrat.

Od povprečnosti kovin ga strogo ločuje še ena posebnost. Če je dolgo časa ohlajen pod

13°C, postane - ne boste verjeli - nekovinski. Če tak prah s sive bradavice pride na zdravo kovino, jo okuži in razpad kovine se nadaljuje. Že skoraj neopazne količine aluminija, cinka, kobalta ali mangana pospešijo nastop te nenavadne kuge. So pa svinec, bizmut, antimon in kadmij varuhi pred njo. V muzejih mu merijo hitrost s stoletji, na srečo napreduje počasi. Na orgelskih piščalih ne utegne pokazati svojih močnih zob.

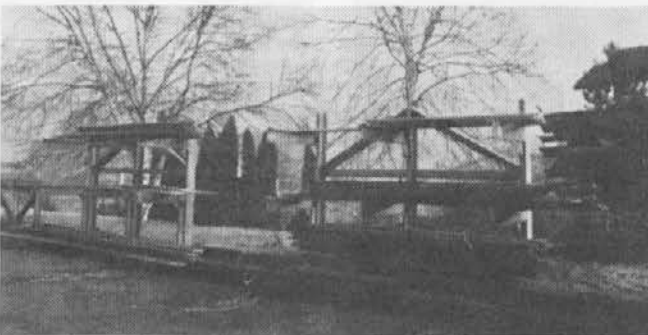
Razen za zaščito jeklene pločevine in za brone kositer dandanes bolj malo uporabljamo.

Pa bi ga menda lahko. Ker se ga pri nižji temperaturi v železu topi manj kot pri višji, bi ga morali zaposliti kot izločilnega utrjevalca - kot npr. baker. Zaenkrat ga ne zaposlimo v tem duhu. Bolj pozorni moramo biti na njegovo presenetljivo in neprijetno podobnost z bakrom, ko gre za jeklarsko vprašanje valjarskih površinskih razpok. Kositer celo že pri 900°C povzroča na valjancih ali odkovskih globoke razpoke. Posebno na tistih straneh, ki so natezno obremenjene. Napoti je že 0,05 %, če sta v jeklu družno z bakrom. Tej nadlegi pravimo "lomljivost med lotanjem", ker povzroča težave tudi med hladnim lotanjem (spajkanjem).

Nevaren je tudi v hladni valjarni pločevini. Težave so že, če ga je v jeklu 0,2 %.

Natančneje so spoznali njegov vpliv na trdnost, žilavost in trdnost proti lezenju (stalni obremenitvi) šele zadnje čase. Poslužili so se tako imenovane Augerjeve mikroskopije in pregledali nekaj jekel, ki so jim dodali do 0,06 % Sn.

Nelegiranim jeklom kositer ne poslabša trdnosti ne žilavosti. Ker je ogljik v njih precej prost - ni navzočih karbidotvorcev - si kar prilasti prostorčke za odsedanje ("izcejanje") med kovinskimi zrnji. Kositra je tako na mejah zrn zelo malo. Najdemo ga v debelini enega atoma in še v taki plasti komaj za 10 %. Rad pa kositer iz teh jekel emigrira na njihovo površino.

Potem so malolegirana jekla npr. s kromom, molibdenom in vanadijem do 2 % (Cr, Mo, V). To so karbidotvorci, elementi, ki se takoj povežejo z ogljikom v jeklu in ga je zato prostega (raztopljenega v zrnih) bolj malo. Posledice te privrženosti so vidne na mejah zrn, ki so veliko bolj proste kot v nelegiranih jeklih, posebno če sta to kositer ali baker.

Nastop kositra na mejah zrn teh jekel je nekoliko neodkrit in zato posebno nevaren. Med samo toplotno obdelavo cin ne utegne zasesti ležalnikov na obrežju zrn, vzame pa si čas pozneje.

Če je prijetno toplo (oz. tehnično povedano, če uporabljamo jeklen izdelek pri povišani temperaturi nekaj sto stopinj Celzija), atomi našega mehkužnega znanca poležejo ob mejah zrn. Jekleno zrno prenaša zunanje sile (uporaba izdelka) le, če ima močne meje, močno površino. Vsi pa vemo, da plaža ali laguna za počivajoče turiste nista isto kot močno utemeljena pristaniška obala iz težkih skal. Predstavljamo si zrno kovine kot kopnino, silo nanj kot morje: čez atolek pometta vsak najmanjši val, pravi pristan vzdrži največje viharje in varuje ljudi in ladje.

Poležavanje cinkovih atomov je trikrat bolj škodljivo kot izcejanje fosforjevih - ki so tako in tako prava mafija. Jeklen izdelek postane krhek že pri razmeroma visoki temperaturi. To je, prehodna temperatura je višja kot pri novem izdelku ali takem, ki ni bil med uporabo ogrevan kar nekaj dni.

Podobno škoduje cin tudi v visoko legiranih jeklih, ki združujejo delo pri visokih temperaturah. Njim je potrebna obstojnost proti lezenju, krivljenju, raztegovanju in podobnim spakovanjem, kadar izdelke nadlegujeta hkrati vročina in potegovanje neke sile. Zadeva je resna. Rotorje plinskih turbin, ki jih pečejo zgorevni plini, razteguje centrifugalna sila, krivi potisna sila ... Le pomislimo na potnike tam zgoraj!

Kositer tem izdelkom visoke tehnologije grdo skrajša življenje. Če je npr. dopustna sprememba dolžine 0,5 % ob sili 300 N/mm² in temperaturi 550°C, bo izdelek z 0,004 % Sn

vzdržal 900 ur, drugi z 0,12 % Sn pa le 600 ur.

Tistim, ki jim je vskočilo v jeklo preveč cina, je v tolažbo, da je še veliko manjša lezna obstojnost jekla, ki vsebuje žveplo. Že 30 milijonink (0,003 % S) dopušča pri tej sili in temperaturi do raztezka 1 % le 300 ur. Če je 0,02 % S, je tak raztezek dosežen že v 100 urah. Kositra je v tem CrNiMo jeklu le 0,06 %.

Z drugo besedo: kositer pospeši lezenje v prvih dveh fazah - tretje, ko se začne spet hitreje raztegovati, pa v življenju seveda ne moremo porabiti. Vzrok takemu obnašanju je kositrovo podpiranje nastajanja votlinic na mejah zrn in spodbujanje k združevanju votlinic v votline, kadarkoli je izdelek obremenjen, t.j. pod mehansko napetostjo in vroč.

Menda nam škoduje kositer, ki se zaleze v te votline.

Sodobni elektronski mikroskopi so res dobri detektivji, saj najdejo razlike celo tam, kjer drugi vidimo podobnost ali enakost.

Zaenkrat lahko rečemo, da sta si v ostalih lastnostih kositer in baker kot železova soproga podobna kandidata: povečata mu trdnost, prekrajšajo, obstojnost proti slabemu vremenu, atmosferski koroziji.

Navkljub tem precej dobrim priporočilom se kositer le redko načrtno poda v zvezo z železom - če spregledamo pocinjenje, kjer pa sta seveda le v površnem stiku.

Drugod je kositer potrebnejši. V lepo počeh bronih, zanesljivih električnih instrumentih, mehkih spajkah oz. lotih, prevlekah konzerv, delih vodovodnih napeljav.

V tisočletjih je ostal nezamenljiv.

Mag. Franc Uranc

POPRAVEK

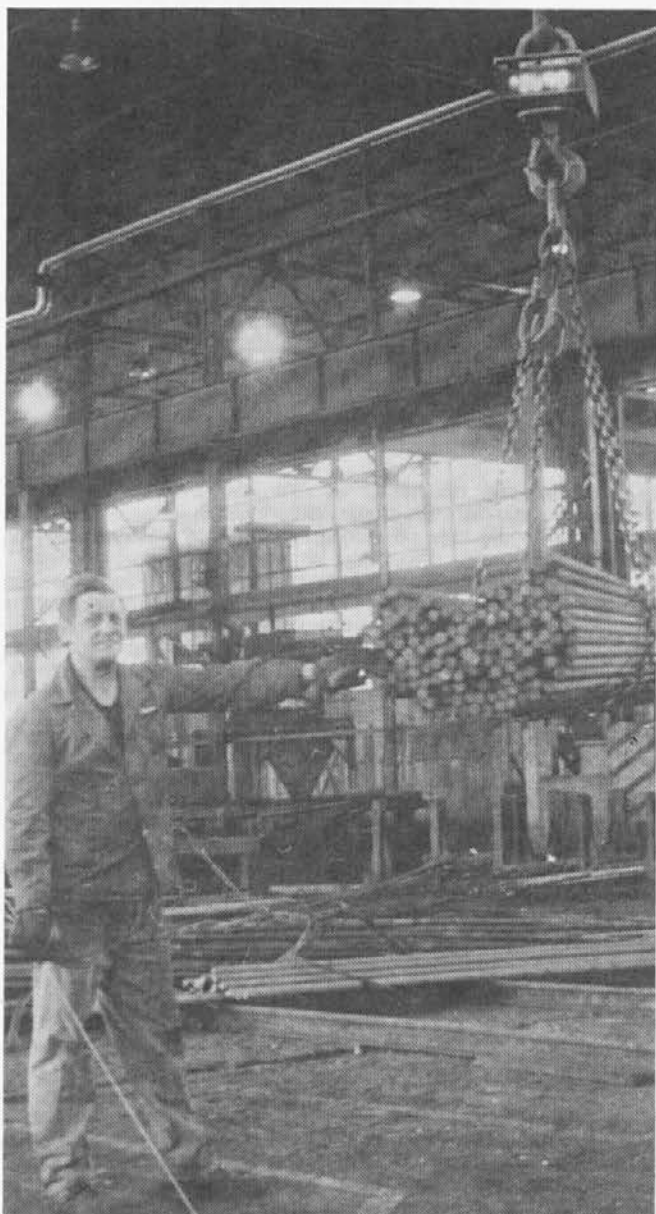
Avtor spisa "Kaj smemo vedeti o srebru" se opravičuje nesojenim iskalcem srebra v mežiških revirjih, ker jih je narobe obvestil. (Informativni fužinar, št.3/1992, Kaj smemo vedeti o srebru).

V teh gorah namreč ni kaj veliko srebra, čeprav nas o tem poučuje dobra knjiga sicer zelo razgledanega avtorja prof. Karla Doboviška. V knjigi domačih strokovnjakov "300 let mežiški rudnik" najdemo na strani 128, da mežiški galenit ne vsebuje več od 0,01 odstotka arzena, 0,003 antimona in manj kot 0,0003 odstotka srebra ali bizmuta.

Za prijateljsko opozorilo na zablodo se še enkrat zahvaljujem inženirju Juriju Škudniku, med drugim ljubitelju mineralov.

Franc Uranc

ELEKTRONSKA TEHTNICA- ZA ČISTE RAČUNE

V adjustaži Valjarne so pred dobrima dvema mesecema montirali napravo, ki na pogled ni nič posebnega, je pa za korektno poslovanje z materiali v obratu več kot nujna.

Gre za elektronsko tehtnico, s katero tehtajo materiale ob vstopu v adjustažo. Tako lahko natančno ugotovijo, kakšna je stvarna teža posameznih materialov, oziroma kolikšna je bila izguba v postopkih obdelave. Doslej so izgube in težo materiala ugotavljali zgolj računsko, kar je pri velikih količinah zadoščalo, pri manjših pa je razkorak z dejanskim stanjem opaznejši, zato je tehtanje nujno.

Izgubo materiala predstavljajo odpadki v obdelavi, kot so škafe pri valjanju na težki progji, odrezi, odbrusi, nato odpadki valjanja na srednji in lahki progji ter odrezi končnih profilov.

Kakor je povedal vodja adjustaže Štefan Glavica, bi v Valjarni potrebovali še več takih tehtnic; morale bi biti povsod tam, kjer v procesu obdelave nastaja odpadki. Ko gre za manjše količine visokovrednega materiala, je namreč pomemben vsak kilogram. Tehtanje materiala hkrati lajša delo delovodjem, ker jim količine ni treba preračunavati, pa tudi kontrolorjem, saj je zamenjavo materiala, kadar gre za odstopanje v teži, lažje odkriti in tudi preprečiti.

LAHKE VOLNE NAMESTO KLASIČNE OBZIDAVE

Konec februarja so v Valjarni obnovili notranjost komorne plinske peči št. 2. Namesto klasičnega materiala so za obzidavo stropa, zadnje stene in vrat uporabili visoko aluminatni vlaknati material, ki ima v primerjavi s klasičnim številne prednosti. Je lahek, dobro prenaša temperaturne šoke in pri krčenju ali raztezanju ne poka, zato je praktično neuničljiv. Njegova življenjska doba traja vsaj 10 let. Občutljiv je le na mehanske poškodbe, zato je treba pri zalaganju peči previdno ravnati.

Cena novega materiala je enaka ali celo nižja od klasičnega, bistveno nižji pa je strošek dela, saj je ta material moč vgraditi brez opažev in hitro.

Edina šibka točka lahkih voln je, kot je povedala vodja industrijskih zidarjev Ana Maklin, v tem, da jih je treba uvažati. Zaradi razumevanja komercialne službe Metalurgije je bilo v tem primeru problem lahko rešiti. Škoda je le, pravi Maklinova, da na ta način obzidave nismo prešli že pred 10 leti, ko je bila tehnologija v svetu že znana - pri nas pa za to tedaj ni bilo mogoče pridobiti direktorjev.

Po besedah vodja toplotne obdelave v Valjarni Dušana Posedija so z rekonstrukcijo druge plinske komorne peči dosegli, da je njena zmogljivost glede na načrtovano proizvodnjo primernejša, znaša 40 ton, poraba energije se je znižala za 30 do 40% na enoto proizvodnje. Boljše je tesnjenje peči, večja je enakomernost ogrevanja in s tem kakovost toplotno obdelanega materiala. Pri stari obzidavi je peč porabila med 700 in 800 Wh/kg, zdaj je poraba od 450 do 550 Wh na kg materiala. Nekaj prihranka so dosegli tudi s spremembo tehnologije, s tem, da v peč zalagajo tople gredice.

V valjarni nameravajo rekonstruirati tudi druge peči, ki jih uporabljajo v toplotni obdelavi. S tem želijo doseči boljše ekonomske parametre, večjo produktivnost in kakovost toplotne obdelave. Oddelek toplotne obdelave si je postavil cilj: za 10% zmanjšati porabo energije na enoto proizvoda.

Komorno plinsko peč 2 so rekonstruirali vzdrževalci industrijskih peči, področni vzdrževalci SGV v Valjarni in elektriki, dela pa so vodili vodja toplotne obdelave v Valjarni Dušan Posedi, vodja industrijskih zidarjev Ana Maklin, vodja elektrovzdrževanja v Valjarni Vlado Ramšak in strokovnjak za termoregulacije Milan Miklavc.

STROKOVNA DRUŠTVA V ŽELEZARNI

Med vizijo in resničnostjo

Ko se določena stroka dovolj razvije, se z njo ukvarja vedno več ljudi. Ti strokovnjaki se povezujejo v strokovna društva, kjer pripadnost stroki prevladuje nad pripadnostjo organizaciji. Glavne naloge strokovnih društev so: razvoj stroke, usposabljanje članov, skrb za njihov položaj ipd.

V preteklosti (npr. v fevdalizmu) so imela strokovna združenja precejšnjo vlogo pri urejanju položaja svojih članov. Nekateri teoretiki so pričakovali, da bodo strokovna društva doživela razcvet v kapitalizmu - kot vmesni člen med mega sistemom nacionalnih držav in mikrosvetom človeškega dela. To pa se ni zgodilo - ta prostor so zavzeli sindikati, managerji, vlada, itd. Tudi v slovenskem prostoru se dandanes o vlogi strokovnih društev skorajda ne govori.

V železarni so zaposleni strokovnjaki iz različnih strok. V okviru strok, ki so močneje zastopane, delujejo v organizaciji društva, ki pa imajo praviloma tudi širši značaj. Če pa gre zgolj za posamezne predstavnike strok, pa se ti v glavnem povezujejo v društva, ki imajo republiški pomen.

V našem podjetju so aktivna tri strokovna društva s tehniškega področja (pred leti je nekaj časa deloval tudi Aktiv družboslovnih delavcev Železarne Ravne). Njihovim predsednikom smo zastavili naslednja vprašanja:

■ Ali lahko na kratko predstavite društvo - predvsem članstvo in najpomembnejše aktivnosti?

■ Kateri so največji problemi, s katerimi se društvo sooča?

■ Kakšen vpliv ima društvo na urejanje položaja svojih članov in razmer v železarni?

Odgovori na vprašanja bodo poskušali razkriti, kakšna je vloga strokovnih društev - tukaj in sedaj.

Društvo inženirjev in tehnikov Ravne na Koroškem:

PREMAJHEN VPLIV NA DOGAJANJE V ORGANIZACIJ

Dipl. inž. Sead Karadža

"Društvo inženirjev in tehnikov je bilo ustanovljeno zato, da na prostovoljni osnovi združuje svoje člane, ki si hočejo na ta način prizadevati za razvoj našega okolja. Člani, sedaj jih je okoli 400, organizirano zasledujejo dosežke vseh v železarni zastopanih tehniških strok in skrbijo za njihovo prenašanje v tehnološke procese. Društvo je vključeno v Zvezo inženirjev in tehnikov Slovenije.

V sedanjem mandatu (od 1990. do 1992. leta) je društvo imelo 10 sej izvršnega odbora, dve okrogli mizi in strokovno ekskurzijo.

Veliko začetnih aktivnosti ni bilo realiziranih. Vzrokov za to je veliko, pomembnejši pa je naslednji: v preteklosti je bil glavni uporabnik DIT-ovih uslug (npr. prevodov, tehnične dokumentacije inovacij, recenzij projektov) poslovni sistem Železarne Ravne; ta pa zaradi velikih sprememb v zadnjem času nima več toliko sredstev za te namene kot nekoč.

Profesionalna obveznost vsakega inženirja in drugega strokovnjaka je, da skrbi za lasten razvoj, pa tudi za razvoj svojega okolja. Stalna naloga je izobraževanje, spoznavanje novih dosežkov in sprememb, znanje tujih jezikov. Pasivnost in ravnodušnost na tem področju sta zato zaskrbljujoči.

Pri prestrukturiranju in reorganizaciji našega podjetja bi lahko DIT bil kreativni sooblikovalec novega poslovnega sistema, saj so med člani strokovnjaki z bogatimi izkušnjami in znanjem. Tako pa so bile reorganizacije slabo pripravljene in nedokončane, člani pa nanje niso mogli vplivati. Tudi premeščanje ljudi ni bilo vedno dovolj utemeljeno.

V železarni in na Ravnah je veliko strokovnjakov. Treba je spodbujati njihovo strokovno in raziskovalno delo in ga povezati s prakso, gojiti pripadnost strokam in društvu ter jih z ustreznimi motivacijskimi mehanizmi navezati na podjetje.

Vendar pa DITu žal še ni uspelo vzpostaviti trdnih stikov z vodstvom železarne. Pogrešamo kontaktno osebo, ki bi pokazala zanimanje za našo dejavnost in probleme. V društvu tudi menimo, da bi morali biti vključeni v planiranje strateškega razvoja tovarne.

V prihodnje bodo aktualne zlasti naslednje naloge:

- skrb za mlade strokovne kadre (pripravnike), za njihovo strokovno usposabljanje in uveljavljanje skupaj z oddelkom izobraževanja
- vzpostavitev trdnjega in stalnega stika z vodstvom podjetja
- izobraževanje
- sodelovanje na strokovnih posvetovanjih
- aktiviranje članstva
- rekreacijske in družabne dejavnosti
- razrešitev finančnih problemov.

Elektrotehniško društvo Ravne na Koroškem:

PRIPRAVLJENOST ZA PROSTOVOLJNO DELO USIHA

Dipl. inž. Franc Rus

"Elektrotehniško društvo Ravne je strokovna organizacija, ki združuje elektrotehniko in inženirje celotne občine Ravne na Koroškem.

Glavne dejavnosti društva so:

- izobraževanje članov in drugih zainteresiranih
- aktivno sodelovanje pri uvajanju novosti na elektrotehniškem področju

- racionalna raba in proizvodnja električne energije. Posamezni člani odbora so nezainteresirani za delo v društvu; to pa je problem, s katerim se spopadamo že nekaj let.

Programa dela ni mogoče izpeljati brez podpore vseh članov, saj naša finančna sredstva ne zadostujejo, da bi strokovnjake plačevali za delo v društvu. Domači strokovnjaki pa niso pripravljene brezplačno sodelovati v večjih akcijah.

Poudariti moram, da so naši člani izredno zainteresirani za dodatno izobraževanje. Razvoj elektrotehniške stroke je namreč tako hiter, da znanje zastara v nekaj letih. Zato je izobraževanje prek društva toliko bolj pomembno.

Društvena dejavnost in vpliv njegovih članov v vseh podjetjih ravenske občine sta vredna pozornosti. Naši strokovnjaki se vključujejo na vseh ravneh strokovnega odločanja. Opažamo pa premajhno povezanost z vodstvenim kadrom v podjetjih pri reševanju strokovnih problemov in izdelavi strokovnih predlogov, analiz in ekspertiz."

Društvo energetikov Ravne na Koroškem:

NEPRESTANO SPREMLJATI RAZVOJ STROKE

Inž. Franc Oderlap

"Društvo energetikov Ravne na Koroškem je strokovna, interesna in družbena organizacija. Vključeno je v Zvezo društev energetikov Slovenije, sicer pa je pravna oseba s sedežem na Ravnah.

Društvo združuje energetike in druge strokovnjake, ki so na območju ravenske občine (včlanijo pa se lahko tudi posamezniki iz drugih krajev Koroške) zaposleni na delih in nalogah pri pretvorbi, prenosu in porabi vseh vrst energije in so seveda zainteresirani za članstvo. Trenutno je v njem 95 članov.

Naloge ravenskega društva energetikov so:

- aktivno sodelovanje v razvoju energetske stroke
- racionalna pretvorba, transport in poraba energije
- funkcionalno usposabljanje energetskih in drugih strokovnjakov
- izvajanje strokovnih opravil na energetskih napravah in tlačnih posodah
- izdelovanje energetske tehnične dokumentacije, pisanje strokovnih člankov
- sodelovanje z drugimi društvi energetikov in zvezo, drugimi društvi in organizacijami.

Društvo je najbolj aktivno na področju izobraževanja delavcev v energetiki, saj posamezni člani nastopajo kot predavatelji in pripravjalci učnih gradiv.

Z izrazitejšimi problemi se ne srečujemo. Včasih se sicer pojavijo finančne težave, vendar zaradi njih še ni bil ogrožen društveni obstoj.

Društvo nima vpliva na urejanje položaja svojih članov v železarni."

S TV tribune o brezposelnosti

"100 TISOČ ČAKAJOČIH"

Za prizorišče razgovora o brezposelnosti v Sloveniji je televizija izbrala ravensko železarno. Ne brez razloga - leta 1989 nas je bilo še 7000 zaposlenih, sedaj le okrog 4000. Naša organizacija pa predstavlja izjemo v slovenskem prostoru, saj je zanjo značilna t. i. mehka različica reševanja presežnih delavcev s političnim konsenzom znotraj in izven tovarne. Železarniški primer je bil zgolj izhodišče za razpravo, v kateri so sodelovali predstavniki različnih sindikatov, ministrstev, zavoda za zaposlovanje, gospodarske zbornice, strank in drugi. Žal je oddaja odprla veliko vprašanj, razen že znanih ukrepov za preprečevanje in blaženje brezposelnosti pa ni prinesla novih rešitev.

BREZPOSELNOT NA EVROPSKEM POVPREČJU

V marcu 1992 je bilo prijavljenih 95.479 iskalcev zaposlitve. Stopnja brezposelnosti v Sloveniji zdaj dosega 10,8 %. Ali so razmere že alarmantne?

V primerjavi z evropskimi še ne. Vendar pa je slovenski bruto nacionalni dohodek veliko nižji. Vprašanje je tudi, koliko brezposelnih lahko država s 700 tisoč zaposlenimi sploh preživi.

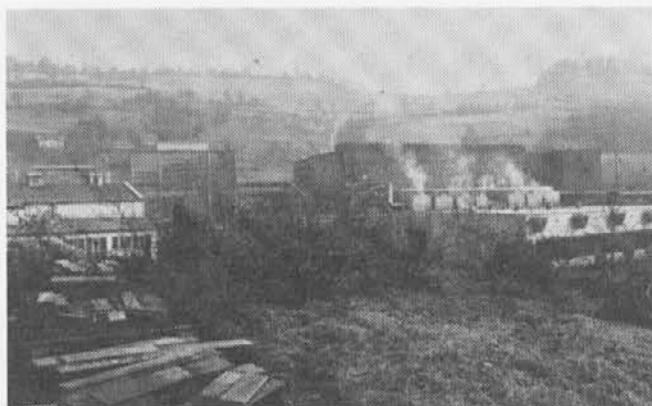
Brezposelnosti pa seveda ne opazujemo le z ekonomskega (rezervna delovna sila), političnega (tema za pridobitev volivcev) in socialnega (družbeni problemi, delinkvenca ipd.), temveč tudi z osebnega vidika. Za vsakega posameznika je brezposelnost velik problem, neka vrsta diskriminacija.

Med brezposelnimi prevladujejo mladi, dlje časa brezposelni in manj izobraženi, med odpuščenimi pa predvsem industrijski delavci.

CENA OSAMOSVOJITVE

Brezposelnost se je skokovito povečala v zadnjih treh letih, saj se je število iskalcev zaposlitve prej gibalo okrog 15 tisoč.

Najbolj pesimistična predvidevanja o dodatnih 80 tisoč brezposelnih kot posledici izločanja iz Jugoslavije se sicer niso uresničila.

Slovensko gospodarstvo pa je vendarle izgubilo veliko tradicionalnih trgov in premoženja.

Tudi veliko podzaposlenih, ki naj bi ob koncu 80. let obsegali petino vseh zaposlenih, se je v zadnjih letih uvrstilo med brezposelne. Če pa med potencialno brezposelne pogojno prištejemo še 140 tisoč delavcev iz organizacij z blokiranimi žiro računi, pa perspektiva kljub moratoriju na stečaje ni nič kaj obetavna.

KRATKOROČNI IN DOLGOROČNI UKREPI

Kljub kritikam velja, da so ukrepi aktivne politike zaposlovanja prispevali k zmanjšanju brezposelnosti za 20 do 30 %.

Ni pa dovolj le zdraviti posledic, temveč je treba vplivati na vzroke pojave. Dolgoročna rešitev se skriva v oživiljanju gospodarstva, novem investicijskem ciklusu, čim večjem izvozu, tujih vlaganjih. Vlada zagotavlja, da ima jasno strategijo razvoja. Napačno bi bilo tudi prilagajanje šolstva današnjim potrebam nazadujočega gospodarstva.

Medtem ko gre zaposlenim slabo, pa so brezposelni še v slabšem položaju. Neformalno delo v veliki meri omogoča njihovo preživetje.

Brezposelnost je realnost, s katero se moramo naučiti živeti. Država je sicer predvidela ukrepe za njeno omejevanje, vendar pa pričakuje tudi osebno iniciativo.

Mag. Andreja Čibron - Kodrin

SISTEM ODMERE LETNEGA DOPUSTA V ŽELEZARNI RAVNE

Po uveljavitvi kolektivnih pogodb se je sistem odmere letnega dopusta glede na naša prejšnja pravila spremenil. Po novih določilih je bil dopust odmerjen že ob koncu lanskega leta, tako da delavcem novi sistem ni povsem tuj.

Pretekli mesec je bil s sindikati dosežen dogovor o načinu odmere letnega dopusta za letošnje leto. Pomemben je predvsem dogovor o načinu ugotavljanja strokovne zahtevnosti delovnega mesta, ki je pri lanskem odmeri povzročil največ razburjenja med delavci.

Dolžina letnega dopusta je odvisna od :

- skupne delovne dobe delavca
- pogojev dela
- strokovne zahtevnosti delovnega mesta
- socialno zdravstvenih kriterijev
- posebnega prispevka delavca k uspehu podjetja.

Za skupno delovno dobo in pogoje dela lahko dobi delavec najmanj 20 in največ 30 dni dopusta. Lestvica je opredeljena v Podjetniški kolektivni pogodbi. Poleg dopusta po osnovni lestvici dobijo dodatni dopust za pogoje dela še delavci pri virih ionizirajočega sevanja, ženske z nočnim delom, delavci v sistemu četrte delovne izmene in delavci, ki delajo v turnusu.

Za strokovno zahtevnost delovnega mesta dobijo delavci dodatni dopust v primerih, ko se na delovnem mestu zahteva naslednja izobrazba:

3-letna poklicna šola	1 dan
4-letna srednja šola	2 dni
višja strokovna izobrazba	3 dni
visoka strokovna izobrazba	4 dni

Strokovna zahtevnost delovnega mesta je razvidna iz prve šifre

delovnega mesta in iz tarifnega razreda delavca, in sicer:

Strokovna zahtevnost delovnega mesta	Tarifni razred	Prva šifra delovnega mesta
3-letna poklicna šola	4	4
4-letna srednja šola	5	5
višja strokovna izobrazba	6	6
visoka strokovna izobrazba	7 ali več	7 ali več

Novost za letošnje leto je, da se praviloma odmeri dopust za strokovno zahtevnost delovnega mesta po tarifnem razredu delavca. V primeru, da je odmera ugodnejša po šifri delovnega mesta, se delavcu določi dopust po tem kriteriju.

Socialno zdravstveni kriteriji obsegajo dopust za invalidnost oz. za telesno okvaro 60 ali več % (delavci s spremenjeno delovno zmožnostjo dopusta ne dobijo, kolikor bodo po novi pokojninsko invalidski zakonodaji prekatégorizirani, jim bomo dopust odmerili po tem), matere z otrokom do 15 let ali oče samohranilec (od 1 do 3 dni, odvisno od števila otrok), delavci, ki so dopolnili 50 let, mladoletni delavci in delavci, ki varujejo oz. negujejo težje telesno ali duševno prizadeto osebo.

Delavci prejmejo pisno obvestilo o odmeri letnega dopusta. Tam so navedena tudi pojasnila o načinu izrabe in napotki, kako uveljavljajo dodatni dopust za primere, ki v odmeri niso upoštevani.

Ivanka Prislán

IZ NAŠIH KRAJEV

UREJAJO RAVENSKI PARK

**NA RAVNAH BIL JE PARK NEKDAJ,
ZDAJ GMAJNA TAM JE, KOZJI RAJ**

Nič več, lahko končno zapišemo v letu 1992! Ravenčanom je namreč v program t.i. javnih del za letos uspelo uvrstiti tudi ureditev grajskega parka, tega najpomembnejšega objekta javnega zelenja v občini Ravne.

To sicer pomeni, da so morali priti hudo krizni časi (z javnimi deli namreč republika v sodelovanju z občino začasno rešuje brezposelnost), kar pa ne sme biti pomembno - samo da ravenski park, ki se odlikuje po mnogih dendroloških, arhitekturnih in kulturnopričevalnih lastnostih, ta zapuščina grofa Johanna Douglasa Thurma iz 19. stoletja, ne bo več propadala!

Sredi maja smo že lahko optimistil! V Mariboru, na Zavodu za spomeniško varstvo, nastajajo strokovne osnove za njegovo zaščito in tudi ravenska občina se temeljito pripravlja na objavo odloka o zaščiti (ne le parka samega, ampak tudi Navrškega vrha in športnega parka).

Največ že opravljenega dela pa je videti v parku samem. Očistili so nepotrebno grmovje in suho drevje, urejujejo zelenice, odstranjujejo športne rekvizite, ki ne sodijo vanj. Nekateri skupine dreves, kot so črni bor in kostanj, na novo zasajajo. Denar za to je dal ravenski sklad stavbnih zemljišč.

Delajo pod strokovnim nadzorstvom Zavoda za spomeniško varstvo iz Maribora in njegovega predstavnika prof. Matjaža Ježa. Delo nadzoruje upravljalec parka Komunalno podjetje Prevalje, širše pa ga koordinira Jože Lesjak, občinski komunalni inšpektor, ki nam je tudi posredoval informacijo za Fužinar.

Med drugim je v pogovoru tudi opozoril na problem, ki se ob ureditvi parka spet kaže v vsej svoji razsežnosti. To je vprašanje, kam iz parka z nogometnim igriščem. Odbojarsko, ki je nastalo iz prvotnega teniškega igrišča, so že odstranili, nogometno, ki je tam že vsa leta namesto prvotno predvidenega prostora za golf, pa trdovratno vztraja. Odstraniti so ga poskušali že nemalokrat, a brez uspeha. Tudi tokrat se obetajo na občini, ki je razen gozdnega dela lastnik parka, vroče razprave z zagovorniki športa v parku, ki naj bi sicer bil javno sprehajališče in rekreacijska površina brez posebnih tehničnih naporov, čona miru in počitka ter učno-vzgojni objekt.

Dodajmo še: lep, prijeten, vzdrževan, kar pa bo možno le, če bodo tudi obiskovalci imeli do parka pravi odnos!

H. Merkač

A BANKA NA PREVALJAH

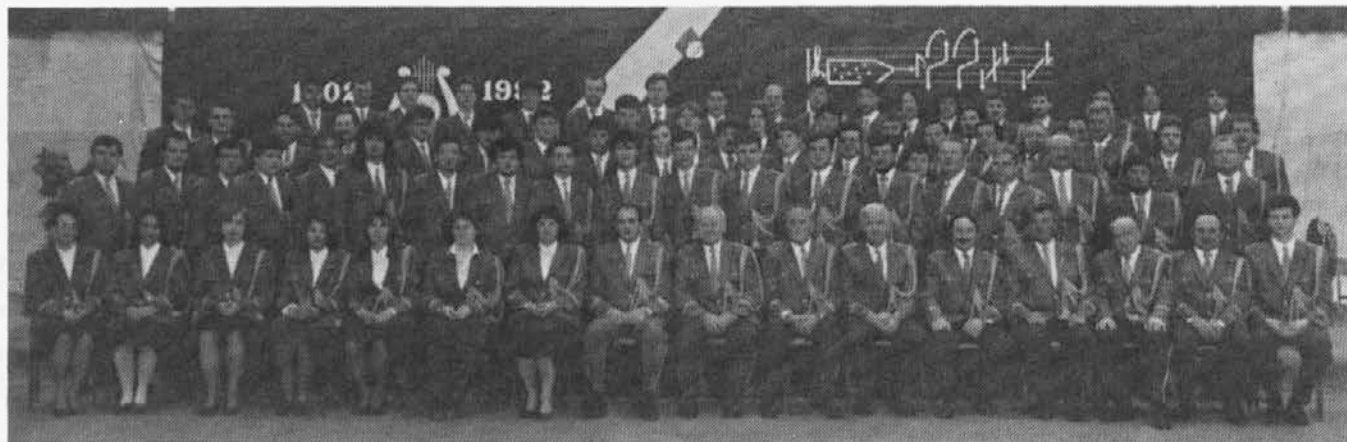
Sredi aprila so v središču Prevalj odprli agencijo A banke iz Ljubljane. Tako je prvič v povojnem obdobju začela v Mežiški dolini delovati Ljubljanski banki konkurenčna denarna ustanova.

Koroški gospodarstveniki pričakujejo, da bodo z njeno pomočjo pridobili nujno potrebni kapital za razvoj drobnega gospodarstva ter srednjih podjetij, še posebno, ker ima A banka dobre zveze tudi s tujimi partnerji in mednarodnimi ustanovami.

Ob otvoritvi je generalnega direktorja A banke dipl. oec. Mirka Kerta in vse navzoče pozdravil tudi generalni direktor Železarne Ravne dipl. inž. Andrej Kokalj.

Mojca Potočnik

KULTURA

DEVETDESET LET RAVENSKEGA PIHALNEGA ORKESTRA

Svoj visoki jubilej, devetdesetletnico delovanja, je Pihalni orkester ravenskih železarjev proslavil s slavnostnim koncertom v petek, 3. aprila 1992, v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihov Voranc na Ravnah.

Koncerta so se udeležili številni predstavniki kulturnega, gospodarskega in političnega življenja Mežiške doline ter predstavniki pihalnih orkestrów iz raznih krajev Slovenije, slavnostni govornik na prireditvi je bil član predsedstva Slovenije dr. Matjaž Krmecl.

Na sporedu so bile naslednje skladbe: Danila Bučarja Žumberška rapsodija, E. Chambriera Španska rapsodija, Demicuja Hora Staccato, D. Šostakoviča Galop, C. Deaka Dva kratka stavka, K. Safarika Promenada pozavn, J. Pender-

sa Charleston, J. Hensona in S. Pottla The Muppet Show Theme. Orkester jih je odlično zaigral in s koncertom navdušil številno občinstvo - več kot 1200 poslušalcev.

Na slavnostnem koncertu so ob godbenikih, ki živijo na Ravnah in v bližnjih krajih, sodelovali tudi gostje, priznani umetniki iz Maribora in Ljubljane, ki so še vedno člani ravskega orkestra, pri katerem so začeli svojo glasbeno pot. Za dolgoletno sodelovanje v orkestru so dobili zlato, srebrne ali bronaste Gallusove značke in Vorančeve spominko tako izredni kot redni člani, ki letos slavijo katero od okroglih obletnic svojega glasbenega delovanja. Dirigentu Alojzu Lipovniku pa je ZKO Slovenije podelila Gallusovo plaketo, kar je najvišje priznanje

za glasbene dosežke v Sloveniji. Lipovnik ga je prislužil z dvema zlatima medaljama, ki ju je Pihalni orkester ravenskih železarjev dosegel na svetovnem prvenstvu v Kerkradeju leta 1989.

Ob 90-letnici je ravenski pihalni orkester izdal almanah s pregledom svoje zgodovinske poti. V njem preberemo, da je bilo pobudnik guštanjske godbe leta 1896 ustanovljeno gasilsko društvo, njen začetnik in prvi kapelnik pa je bil Alojz Kostwein, ki si je svoje glasbeno znanje pridobil pri vojaki v Pulju. Med prvo svetovno vojno je godba utihnila, po njej pa so se glasbeniki začeli zbirati pri kmetu Rogačniku, ki je bil tudi vojaški godbenik. Bolj zaživela je guštanjska godba šele v tridesetih letih, ko je dobila tudi večjo podporo vodstva jeklarne, pravi razcvet pa je doživela po končani 2. svetovni vojni, ko jo je prevzel izkušen vojaški kapelnik Jožko Herman. Začel je z rednim, načrtnim delom in z vzgojo mladih - odprli so tudi glasbeno šolo na Ravnah - ter ustvaril orkester, ki je postal ponos kraja in vse Slovenije.

Sodeloval je na številnih tekmovanjih in povsod pobiral zlata odličja. Leta 1978 se je ravenski pihalni orkester prvič preizkusil na svetovnem prvenstvu na Nizozemskem in prav tako osvojil zlato. To je bil veličasten zaključek Hermanove kapelniške kariere. Njegov naslednik Alojz Lipovnik, čeprav mlad, vendar z velikim glasbenim znanjem, je šel z orkestrom po poti kvalitete naprej ter po enajstih letih dosegel na svetovnem prvenstvu zlato odličje v koncertnem igranju in v korakanju, kar je doslej največ, kar je dosegel kak slovenski orkester. Ker ravenski orkester predstavlja pred svetom železarsko tradicijo in kvaliteto, so nanj železarji še posebej ponosni. Čutijo se povezani z njim, saj jim igra na številnih življenjskih poteh, zato so ga pripravljali tudi materialno podpreti. Prav zdaj, ko se pripravlja na dograditev glasbenega doma, bo orkester to pomoč in podporo tudi zares potreboval.

Čestitkam ob jubileju torej dodajmo povabilo:

Pomagajmo!

Mojca Potočnik

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

Artiček, D.: Lepa vrata Tuhinjske doline in Kamnika. - Kamnik, 1991
 Auclair, M.: Knjiga o sreči. 2. del. - Nova Gorica, 1992
 Barvna metrika - zbrano gradivo. - Maribor, 1991
 Baum, F.: Richtig Fliesen und Platten verlegen. - Muenchen, 1992
 Bergman, H. P.: Selbst alte Moebel restaurieren. - Muenchen, 1992
 Berndt, C.: Selbst Wohnraume unterm Dach ausbauen. - Muenchen, 1992
 Beyer, G.: Urjenje spomina in koncentracije. - Ljubljana, 1991
 Birsa, M.: Življenje po šestdesetem križu. - Murska Sobota, 1992
 Blome, E.: Der schoen gedeckte Tisch. : Koeln, 1992
 Bobek, D.: Organiziranje in poslovanje bank. - Maribor, 1992
 Bremness, L.: Zelišča. - Murska Sobota, 1991
 Čebulj, J.: Varstvo informacijske zasebnosti v Evropi in Sloveniji. - Ljubljana, 1992
 Čopič, Š.: D. Prelovšek - S. Žitko: Ljubljansko kiparstvo na prostem. - Ljubljana, 1991
 Davčna zakonodaja Republike Slovenije. - Ljubljana, 1992
 Direktor, M.: Selbst energiesparende Heizungen einbauen. - Muenchen, 1992
 Bobovišek, Ž.: Osnove zgozrevanja. - Maribor, 1992
 Drucker, P.: Inovacije i poduzetništvo. - Zagreb, 1992
 Grum, F.: S. Pleško: Vetrinjska tragedija. - Ljubljana, 1991
 Juri, F.: Slavna naša zgodovina. - Ljubljana, 1991
 Kladnik, B.: Terra mystica. - Ljubljana, 1991
 Kladnik, D.: Ljubljanske metamorfoze. - Ljubljana, 1991
 Kolektivna pogajanja in uspešnost podjetij. - Ljubljana, 1992
 Landon, H. C. R.: Mozart - zlata leta 1781-1791. - Ljubljana, 1991
 Leuschel, R.: Selbst Alarmanlagen und Sicherungen einbauen. - Muenchen,

1992
 Maček, J.: Bolezni poljščin. - Ljubljana, 1991
 Martin, G.: Richtig Dachgeschoss und Keller ausbauen. - Muenchen, 1992
 Masterman, J.: Kontrašpijunaža u ratu. - Zagreb, 1991
 Mlinšek, D.: Pragozd v naši krajini. - Ljubljana, 1992
 Naravni kamen - kamnarsko geološki leksikon. - Ljubljana, 1992
 Nejašmič, I.: Depopulacija u Hrvatskoj. - Zagreb, 1991
 Orientpiche. Band 5 - Kelim-Kaukasische Flachgewebe. - Augsburg, 1992
 Oskar Kokoschka Letters 1905-1976. - London, 1992
 Podjetniški vodič po predpisih. Kaj mora vedeti podjetnik, lastnik ali ustanovitelj novega podjetja o poslovanju podjetja. - Ljubljana, 1991
 Rossos, A.: Rusija i Balkan. - Zagreb, 1992
 Roth, G.: Vremenslovje za vsakogar. - Ljubljana, 1992
 Serexhe, B.: Selbst Sauna und Fitnessraum bauen. - Muenchen, 1992
 Stare, A.: Slovenski nogomet 1992. - Ljubljana, 1992
 Steckel, H.: Tibet darf nicht sterben!. Ein buddhistisches Land sucht Befreiung. - Hamburg, 1992
 Tajnšek, T.: Koruza. - Ljubljana, 1991
 Thomas, R.: Ein altes Haus wird renoviert. - Muenchen, 1992
 Trhulj, L.: Mladi muslimani. - Zagreb, 1992
 Veljačić, Č.: Ločnice azijskih filozofij. 1.knj. - Ljubljana, 1992
 The World of Islam. - London, 1992
 Zupančič, B.: SIMCOS-jezik za simulacijo zveznih in diskretnih inženjerskih sistemov. - Ljubljana 1992

Izbor: Darja Molnar

REKREACIJA IN ŠPORT

ALPSKO SMUČANJE

Ob izteku letošnje smučarske sezone sta najboljša koroška smučarja Mitja Kunc in Katjuša Pušnik iz Črne osvojila kar tri medalje na prvem državnem članskem prvenstvu Slovenije. Mitja Kunc je postal novi državni prvak v veleslalomu. Pušnikovi pa je pripadlo srebro v slalomu in bron v veleslalomu. Od Fužinarjevih mladih smučarjev in smučark se je na tem prvenstvu najbolj izkazala Mateja Kraševc, ki je bila 14. v slalomu in 15. v veleslalomu.

Na smučišču na Kopah so delavci SK Vuzenica organizirali dva zaključna slaloma za prvenstvo vzhodne regije Slovenije za dečke in deklice. Ponovno se je izkazal smučar Fužinarja Ožbi Ošlak, ki je bil med starejšimi dečki dvakrat prvi. Dve četrti mesti si je prislužil Simon Solero, med starejšimi deklicami pa je Vesna Vrvnik (oba Fužinar) osvojila 7. in 9. mesto. Med mlajšimi tekmovalci se je Fužinarjev smučar Tilen Stropnik uvrstil na odlično 2. mesto prvega dne tekmovanja.

Smučarski delavci Fužinarja so priredili državno prvenstvo v smuku in superveleslalomu za pokal "Gorenjke" za starejše dečke in deklice na smučišču na Peci. Med okoli 100 smučarji sta dobri uvrstitvi zabeležila tudi smučarja Fužinarja - Ošlak je bil 3., Solero pa 12. Druga dva dne je bilo tekmovanje v smuku, toda organizatorji so zaradi močnega vetra izpeljali le tekmo deklet (Vesna Vrvnik je bila 26.).

PLAVANJE

Koprski plavalni delavci so 18. aprila izvedli prvo državno prvenstvo za pionirje v sprinterskih disciplinah. Med 157 plavalnimi upi iz Slovenije sta drugi mesti osvojila Fužinarjeva tekmovalca Matjaž Čepelnik in Primož Abraham. Sočasno je bilo državno prvenstvo tudi v ljubljanskem bazenu Tivoli, kjer si je Miha Hribernik med kadeti priplaval srebrno odličje v hrbtnem slogu.

Mednarodnega mitinga v avstrijskem Spittalau so se letos udeležili plavalci in plavalke iz Nemčije, Madžarske, Hrvaške, Slovenije in Avstrije. Slovenci smo bili na tem tekmovanju dokaj številno zastopani, plavalci ravskega kluba pa so

presenetili z dobrimi rezultati. Med člani je Matija Medvešek osvojil dve 4. mesti, med mladinkami je bila Helena Čej 2. in 3., Sonja Prosenec pa enkrat 4. V kategoriji kadetov so plavalci našega kluba dosegli najboljše uvrstitve. Prvi mesti sta si priplavala Peter Naglič na 200 m mešano ter Miha Hribernik na 100 m hrbtno. Poleg tega sta bila omenjena plavalca še trikrat druga: Naglič na 100 in 200 m delfin, Hribernik pa na 200 m hrbtno. Eno drugo mesto je pripadlo tudi Gregi Paterostroju na 200 m, medtem ko je Gašper Atešek pristal na 4. mestu na 100 m prsno. Pri mlajših kategorijah je izstopal še pionir Matjaž Čepelnik, ki si je med letniki 1980 priplaval kar tri prva mesta in zato prejel posebno priznanje.

NAMIZNI TENIS

Na drugem letošnjem pozivnem turnirju za mladince - TOP 10 v Ljubljani se je igralce Fužinarja Bogdan Tušek uvrstil na 5. mesto. Zmagal je igralec Ilirije Gostiša.

KEGLJANJE

Tekmovalna komisija Kegljaške zveze Slovenije je sprejela nov sistem tekmovanja. Prvi državni ligi se povečata za enega ligaša in bosta odslej šteli po 8 klubov. V najvišjem tekmovalnem razredu v Sloveniji bodo v prihodnji sezoni nastopali tudi kegljači Fužinarja ter kegljavke Fužinarja in Slovenj Gradca. V drugi državni ligi bodo tekmovalke kegljavke Korotana s Prevalj, v medregijskih ligi za moške pa kegljači Korotana.

Finale državnega prvenstva Slovenije v kegljanju za moške in ženske posamezno je bilo 11. in 12. aprila na Ravnah. Naslove državnih prvakov sta osvojila Franc Kirbiš iz mariborskega Konstruktorja in Biserka Petak, EMO Celje. V finalu so nastopili tudi trije kegljači Fužinarja in se uvrstili takole: 8. Ivo Mlakar, 20. Rajko Podojsteršek, 24. Silvo Belaj.

Kegljači Elektrarne Dravograd se v kvalifikacijah niso uspeli uvrstiti v medregijsko ligo -vzhod. Na kegljiščih Gradisa in Slovana v Ljubljani so osvojili 3. mesto med petimi ekipami, v ligo pa sta se uvrstili dve prvovrsteni ekipi.

ATLETIKA

Poletna atletska sezona se je praktično pričela 24. aprila z otvoritvenim mitingom v Ljubljani, na katerem so uspešno nastopili tudi atleti in atletinje KAK Ravnne. Vse je s svojim nastopom presenetil Uroš Vrhovnik, ki je zmagal med člani v teku na 1000 m. Med drugim je premagal tudi polfinalista evropskega dvoranskega prvenstva v Torinu Rafka Mariniča. Odlično so tekli tudi drugi koroški atleti, saj je bil Dani Ošep tretji med člani, Gorazd Podržavnik prvi med starejšimi mladinci ter Marko Klemenc drugi med mlajšimi mladinci in Marko Kobovc drugi med pionirji.

Vrhovnik si je v svojem drugem nastopu, tokrat na 3000 m, pritekel še tretje mesto. Med dekleti je bila pionirka Lucija Šegel druga oz. tretja na 100 in 300 m dolgih progah.

Krosa Dnevnika, ki je bil v Domžalah 25. aprila, se je udeležilo 24 tekmovalcev in tekmovalk iz ravnskih osnovnih in srednjih šol. Najboljše uvrstitve sta dosegla Marko Kobovc iz osnovne šole Prežihovega Vranceca, ki je zmagal v teku na 1000 m, ter Gorazd Podržavnik iz srednje Strojno kovinarske šole, ki je bil drugi v teku na 3000 m.

NOGOMET

Nogometiški Fužinarja, jesenski prvaki druge mariborske podzveze, so slabo štartali v spomladanski del prvenstva. V uvodni tekmi na Ravnah so v derbiju izgubili proti Jarenini s 3:2 in tako začasno prepustili 1. mesto na lestvici največjim konkurentoma Jarenini in Juriju Holerju. V naslednjih dveh kolih se je stanje za naše nogometiške nekoliko izboljšalo, saj so igrali najprej neodločeno z ELKO-m v Mariboru 1:1 in nato doma premagali Jurij Holer s 4:1. Ravenčani so bili po 10. kolu tako znova v vodstvu in računajo, da bodo prvo mesto tudi obdržali, saj imajo do konca prvenstva izjemno ugoden razpored tekem.

ODBOJKA

Fužinarjevi odbojkarji so v končnici prvenstva slovenske superlige, ki se je končala 25. aprila, osvojili 6. ali predzadnje mesto. V zadnji tekmi prvenstva

so na Ravnah premagali Granit/Preskrbo iz Slovenske Bistrice s 3:2. V "spodnjem" play-offu je bil vrstni red naslednji: 5. Pionir, 6. Fužinar in 7. Granit/Preskrba.

Ivo Mlakar

ŠAH

Letos je bilo odigranih že 8 turnirjev za hitropotezno prvenstvo šahovskega kluba Fužinar. Na posameznih turnirjih so dosegli najboljše izide:

6.1. je med 12 igralci zmagal Ristič z 9,5 točke pred Komarico z 9 in Uršičem z 8 točkami.

20. januarja se je turnirja udeležilo 14 tekmovalcev. Prvi je bil Rotovnik z 9,5 točke, drugi Vrečič in tretji Senica, oba 9 točk.

Na prvem februarjskem turnirju je med 10 igralci zmagal Vrečič z 9 točkami pred Uršičem in Rističem, oba 7 točk.

13 šahistov se je pomerilo 17.2. Prvo mesto je osvojil Vrečič z 10,5 točke, drugo Planinšek z 8,5 in tretje Ristič z 8 točkami.

Peti turnir je bil 2. marca. Moči je merilo 11 igralcev, zmagal je Ristič z 9 točkami pred Vrečičem z 8 in Erjavcem s 6,5 točke.

Na drugem marčevskem turnirju je bil v konkurenci 13 igralcev prvi Vrečič z 9 točkami, drugi Uršič z 8,5 in tretji Komarica z istim številom točk.

6. aprila se je zbralo 14 udeležencev. Zmagal je Erjavc z 9,5 točke, mesta od 2. do 5. pa so zasedli Gašper, Vrečič, Rotovnik in Uršič, vsi z 8,5 točke.

Na osmem turnirju sezone se je spet zbralo 14 igralcev. Prvo mesto je osvojil Planinšek z 10,5 točke, drugi je bil Vrečič in tretji Uršič, oba z 10 točkami.

Od decembra do konca marca je potekalo klubsko prvenstvo z normalnim tempom igranja. Pomerilo se je 10 članov in ena članica. Nekoliko presenetljivo, vendar povsem zaslužno je naslov klubskega prvaka osvojil Engelbert Vrvnik, ki je zbral 8,5 točke. Za njim so se po istem vrstnem redu zvrstili Andrej Erjavc, Marko Vrečič in Franc Rotovnik, ki so zbrali 7 točk. Med zmagovalci je še Herbert Komarica na petem mestu s 6,5 osvojenih točk.

FAKTORJI ZA IZRAČUN PLAČE PO PODJETNIŠKI KOLEKTIVNI POGODBI (PKP)

Kot smo omenili že v prejšnjih številkah Informativnega fužinarja, bomo mesečno objavljali faktorje za izračun plače po PKP. Tako si bomo lahko sprosti tudi sami izračunavali oziroma spremljali razliko svoje plače do plače, ki nam pripada po PKP.

Postopek in način izračuna sta opisana v 3. številki Informativnega fužinarja. Danes objavljamo le novo tabelo faktorjev ter izhodiščnih OD za posamezni tarifni razred (TR) za mesec marec 1992. Podatki veljajo za vse organizacijske enote Železarne Ravne.

Faktorji za iste plačilne razrede (PR) med posameznimi organizacijskimi enotami so lahko različni, če je različna tudi vrednost točke. Zaradi enake vrednosti točke veljajo za vse organizacijske enote železarne za posamezni plačilni razred enaki faktorji (3. kolona), razen za NOŽE, kjer upoštevamo faktorje iz 4. kolone.

MAREC 1992 FAKTOR ZA IZRAČUN PLAČE PO PKP					
PR	TOČKE	TR	KP	FAKTOR do KP	
				ZR	NOZI
	1		2	3	4
1/1	240	I.	24,975	1.08	1.06
1/2	300	II.	27,972	1.05	0.97
1/3	360	IV.	36,214	1.20	1.06
1/4	420	V.	39,961	1.21	1.08
2/1	280	I.	24,975	0.98	0.92
2/2	320	III.	31,219	1.12	1.02
2/3	360	IV.	36,214	1.20	1.06
2/4	400	IV.	36,214	1.14	1.03
2/5	420	IV.	36,214	1.10	0.98
2/6	460	V.	39,961	1.13	0.99
3/1	420	V.	39,961	1.21	1.08
3/2	480	V.	39,961	1.09	0.95
3/3	540	VI.	47,454	1.18	1.00
3/4	600	VI.	47,454	1.09	0.90
3/5	660	VII.	56,195	1.23	0.97
3/6	700	VII.	56,195	1.17	0.91
3/7	1050	VIII.	64,936	0.99	0.70
4/1	400	IV.	36,214	1.14	1.03
4/2	480	V.	39,961	1.09	0.95
4/3	560	V.	39,961	0.97	0.81
4/4	680	VI.	47,454	1.01	0.79
4/5	720	VII.	56,195	1.14	0.89
4/6	800	VII.	56,195	1.04	0.80
4/7	1050	VIII.	64,936	0.99	0.70
4/8	1300	IX.	77,423	0.96	0.68
4/9	1560	IX.	77,423	0.81	0.56

Sistem plač

KADROVSKA GIBANJA

PREGLED ŠTEVILA
ZAPOSLENIH ZA MESEC
APRIL 1992

Železarna R a v n e

Metalurgija	1307	32%
Predelava	702	17%
Tehniški sektor	712	18%
Uprava	222	5%
Vodstvo ŽR	76	2%
Jeklolivarna	516	13%
Stroji in deli	524	13%

Delniške družbe

Industrijski noži	195
Translog	91
Armature	188
De profundis	106
Zaščita	122

FLUKTUACIJA
DELAVCEV

Sklenitve
delovnega
razmerja

Skupaj 4059

V Železarno Ravne smo

dobili 36 novih sodelavcev.

S sodelovanjem Zavoda za zaposlovanje smo opravljanje pripravništva v Železarni omogočili 35 pripravnikom. Vsi ti so sklenili delovno razmerje za določen čas.

Število sprejetih pripravnikov po področjih

Metalurgija	12
Predelava	5
Tehniški sektor	7
Uprava	1
Jeklolivarna	2
Stroji in deli	9
Translog	1

Metalurgija- Komerčila je pridobila novo strokovno sodelavko Martino TOMINC, dipl.oec.

Prenehanja delovnega razmerja

V Železarni Ravne se je do konca meseca aprila oz. od zadnje objave podatkov število zaposlenih zmanjšalo za 77 delavcev.

Odhodi po vzrokih

Upokojitve	34
/ od tega z dokupom let	31
Potek pripravništva	30
Služenje vojaškega roka	3
Sporazumna prenehanja	10

SVOJO DELOVNO KARIERO SO V ŽELEZARNI IN DELNIŠKIH DRUŽBAH Z UPOKOJITVIJO ZAKLJUČILI:

Metalurgija

Komerčila
Konrad SKORNŠEK, prevzemnik

Razvoj, raziskave in kakovost

Vlado STRAHOVNIK, dipl.ing., strok.delavec
Anica BUKOVEC, kemolaborantka
Janez PARADIŽ, strokovni delavec
Ivanka VUGRINEC, kemijska tehnica

Valjama

Jože ŠTEHARNIK, adjuster
Jakob LOGAR, vodja oddelka
Jože NAPEČNIK, kontrolor

Jeklovlek

Pavla ČEBUL, ekonomska tehnica
Olga PEŠL, ekonomska tehnica

Predelava

Komerčila
Terezija PANDEV, glavna skladiščnica

Razvoj proizvodnje in

tehnologije

Vladimir VOGRIN, strojni tehnik

Težki strojni deli

Konrad KRAJNC, vzdrževalec orodja

Vzmetarna

Herta STRGAR, ključavničarka

Tehniški sektor

Marija KRALJ, tehniška risarka

Energetika

Stanislav KREUH, strojnik
Jože KOVAČ, strojnik

Elektro tehniške storitve

Jože KOBOVC, električar
Friderik WEISS, električar
Maks ŠAVC, delovodja

Strojno gradbeno vzdrževanje

Marjan ZDOVC, ključavničar
Jožef HABER, strojni tehnik
Marko HUDRAP, ključavničar
Angela KRAUSER, administratorka
Franc KRIČEJ II, ključavničar
Branko LADINIK, skladiščnik
Rudolf ŠULER I, ključavničar

Uprava

Finance
Erika PREVALNIK, ekonomska tehnica

Jeklolivarna

Ivan BUKOVEC, strojni tehnik
Franc GOSTENČNIK VII, skladiščnik
Ivan GRILC, pomočnik ključavničarja
Avgust PLEŠEJ, livar

Stroji in deli

Marija REK II, skladiščnica

Translog

Anton HRIBERNIK II, voznik

Zaščita

Marija SIBEČNIK, čistilka prostorov
Franc HOJNIK, varnostnik

Ob njihovem vstopu v tretje obdobje življenja naj se spomnijo na tole ljudsko modrost:

Oče in sin

Sin z desetimi leti: "Oče veliko vedo!"

S petnajstimi: "Kolikor vedo naš oče, vem tudi jaz!"

Z dvajsetimi: "Saj oče pravzaprav nič ne vedo!"

S tridesetimi: "Bi pa morda le enkrat očeta vprašal!"

S štiridesetimi: "Oče pa le nekaj vedo!"

S petdesetimi: "Naš oče pa res vse vedo!"

S šestdesetimi: "O, ko bi vsaj še mogel očeta vprašati!"

Kadri in organizacija
Zaposlovanje

BESEDA UREDNICE

KOMUNICIRANJE
V PODJETJU

Časi "samoupravnega plemenskega informiranja" (B.Gruban) so nepreklicno mimo. Samoupravljanje smo pospravili v ropotarnico zgodovine, podobno usodo pa doživlja splošno informiranje iz tega časa, ko so delavci imeli pravico in dolžnost biti informirani zaradi samoupravnega odločanja. Kritičen pristop bi takoj pokazal, da so prevladovala enosmerne komunikacije od zgoraj navzdol, ki so bile še posebej izbrane in dozirane.

Kljub popačeni podobi in vsebini formalnih oblik informiranja pa moremo reči, da do informacij ni bilo težko priti. Sedanji čas je, kot izgleda, prehod na vseh področjih, tudi na področju informiranja v organizacijah. Strokovnjaki pa priporočajo: V kriznih razmerah je treba pospešeno komunicirati!

Vizija ni sporna. V razvitem svetu postavljajo interno komuniciranje - predvsem komuniciranje med vodstvom in zaposlenimi - v vrh sodobnih odnosov z javnostmi. Vedno bolj se tudi zavedajo, da pretek informacij od zgoraj navzdol (vodstvo - zaposleni) in od spodaj navzgor (zaposleni-vodstvo) ni dovolj. Ne smemo pozabiti na horizontalne tokove informacij znotraj posameznih divizij, sektorjev in oddelkov. Tovrstno komuniciranje ni samo sebi namen, ampak si prizadeva slediti poslovni politiki podjetja.

Ena izmed oblik internega komuniciranja je tudi glasilo, npr. naš Informativni fužinar. Strokovnjaki s področja odnosov z javnostmi za tovarniške časopise priporočajo naslednja sporočila o organizaciji: poslanstvo in temeljni cilji, poslovno ozračje in okolje, etična načela in moralne norme, filozofija organizacije, splošen položaj organizacije, prihodnost, politika nagrajevanja, slog organizacije, organizacijska kultura.

S sodobnimi pristopi je pri skupinah, katerim so sporočila namenjena, mogoče zbuditi več kot le pozornost - cilj je doseči razumevanje za podjetje, njegovo početje, naloge in prizadevanja. Ob tem ne smemo pozabiti znanih pravil: Bitko za odnose z javnostmi je treba najprej dobiti v lastnem podjetju in Ugled si je mogoče le zaslužiti, ne pa ga umetno ustvarjati oziroma po malomarnosti zapravljati.

Odnosi z javnostmi so mlada panoga (razvija se šele 40 let), pri nas (z nekaj izjemami npr. ljubljanski PR center) tudi še dokaj neznan. Vendar sodobna spoznanja že prodirajo, prej ali slej bodo pljusnila tudi prek naših plotov.

PRIROČNIK ZA MANAGERJE

USPEŠNO IN UČINKOVITO
VODENJE

Skrčen proračun in minimalno osebje

Najbolje je dati vodji skromna sredstva in minimalno število osebja. Sprva bo zagnal peklenški vik in krik, toda pod tem pritiskom se bo naučil, kako se stvari poenostavijo. Ustavil bo veliko več ob njihjih stroških.

Vzpostavite enostavno rutino

Kadar so razmere neorganizirane in slabo zamišljene, je potreben genij, da jih uredi. Dober vodja bo organiziral vse stvari enostavno in jih spremenil v rutino. Rezultat takega sistema omogoča povprečni osebi, da opravlja naloge, kakršne je prej izvajal samo zelo sposoben človek. Pravzaprav je test za dobrega vodja pripraviti navadne ljudi do tega, da dosežejo nenavadno dobre rezultate.

Predvidite ovire

Dober vodja ve, da sprva ničesar ne gre gladko. Imeti mora dovolj domišljije, da vidi naprej in prehi problem. Predvidevati mora stvari, ki bodo šle narobe, in pustiti dovolj rezerve za reševanje možnih težav.

Kar imate, uporabite na najboljši možni način

Vodja mora vedeti, da nikoli ne bo imel popolnih sodelavcev. Nekateri ljudje so nesposobni, drugi nikoli ničesar ne razumejo, tretji so pohlepni, četrti se zmeraj pritožujejo. No, dober vodja ne sme izgubiti poguma. Preprosto, imeti mora dovolj moči in izkoristiti na najboljši možni način to, kar ima.

Imejte pogum, da rečete "ne"

Dober vodja mora znati reči NE. To je morda ena od

njegovih najtežjih nalog, ker je izpostavljen velikim pritiskom: vsakdo neprestano kaj želi od njega - njegovi prijatelji, sorodniki, ljudje na visokih položajih. Uporabiti mora vso svojo samokontrolo in se upreti takim zahtevam.

(Vir: Priročnik za menedžere, Zagreb 1990)

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage žene,
mame in babice
IVANE LUŽNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali cvetje ter nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in nam kakorkoli pomagali. Posebej se zahvaljujemo hotuljskemu cerkvenemu zboru, gospodu Gorenšku za poslovlilne besede in gospodu župniku za opravljeni obred. Žalujoci mož Ivan ter sin Ivan in hčerka Elčka z družinama.

Sodelavcem iz Računovodstva se iskreno zahvaljujem za darilo, ki so mi ga poklonili ob odhodu v pokoj. Hvala za pomoč, ki so mi jo nudili pri delu na delovnem mestu. Želim jim še veliko uspehov.

Tatjana Strmčnik

Vsem sodelavcem modelne mizarne, kakor tudi upokojencem, ki so se odzvali mojemu vabilu in mi priredili prelep poslovilni večer, iskrena hvala.

Hvala za lepa in za mene dragocena darila.

Vsem želim veliko uspešnega dela, predvsem pa veliko zdravja.

Leopold Močnik

Izdaja Železarna Ravne. Ureja uredniški odbor: mag. Andreja Čibron - Kodrin, Marijan Gerdej, dr. Tone Pratnecar, Sonja Smolar, Maks Večko, Mirko Vošner.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek. Izdelava fotografij: Mira Čepin

Tel. 21 - 131, urednik int. 6753, novinarki 6304

Tisk: Grafika Prevalje Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128-92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

VINKO
GLAVICA
1957 - 1992

Končalo se je življenje močnega, vztrajnega, pridnega moža, očeta, električarja, športnika in človeka, ki je zastavljene naloge uspešno opravljal. Teh zadnjih, največjih, pa žal ne bo mogel dokončati, ker ga je kraka, a huda bolezen prehitela.

Poslavljam se od človeka, ki je svoje kratko, toda bogato življenje živel za družino in železarno.

Med nas je prišel kot vajenec, trdno odločen, da postane električar. Kakor

se je odmikal čas, tako so se spreminjale in dopolnjevale naprave v livarni, pa je ni bilo naprave, kateri Vinko ne bi bil kos. Želja, da bi bil čim bolj uspešen, ga je gnala, da je ob delu dokončal tudi srednjo tehniško metalurško šolo. Kljub temu, da je postal metalurški tehnik, je ostal zvest električarskemu poklicu.

Električarji, livarji in drugi delavci železarne se Vinku za vse marljivo in prizadevno delo iskreno zahvaljujemo. Ohranili ga bomo v spominu kot dobrega strokovnjaka, delavca na vzdrževanju elektronaprav, kot človeka, ki je znal poskrbeti za prijateljstvo in dobre medsebojne odnose v svojem delovnem okolju.

Njemu v zadnji pozdrav smo se zbrali prijatelji in kolegi sodelavci.

Ženi, hčerki in staršem ob kruti izgubi moža, očeta in sina sodelavci vzdrževalci in livarji izrekamo iskreno sožalje.